Выдаецца з 9 жніўня 1917 г.

Родная газета на роднай мове

ЗВЯЗДА

26 СНЕЖНЯ 2023 г. АЎТОРАК № 250 (30130)

ЯК ЗАДОБРЫЦЬ ДРАКОНА?

4

ГЭТА – БАСКЕТБОЛ 3×3

5

КАРАТКА

• Старшыня Савета Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь Наталля Качанава правядзе 27 снежня прамую тэлефонную лінію. Званкі будуць прымацца з 9.00 да 12.00 па тэлефоне ў Мінску (8017) 323-93-33.

• За 11 месяцаў затрачана амаль Br15 млрд на будаўнічыя падрадныя работы.

• Вытворчасць прадуктаў харчавання ў арганізацыях Мінсельгасхарча выросла на 5,3 працэнта.

ЦЫТАТА ДНЯ

Аляксей БАГДАНАЎ, міністр гандлю і антыманапольнага рэгулявання:

«За апошнія пяць гадоў доля анлайн-гандлю з 3,7 % выраслa да 6 % у рознічным тавараабароце — гэта істотны рост. Зразумела чаму — гэта зручна, хуткая дастаўка любога тавару з любой кропкі свету. Але традыцыйны гандаль таксама не губляе сваіх пазіцый і працягвае развівацца. За дзевяць месяцаў гэтага года колькасць гандлёвых аб'ектаў павялічылася на 1,3 %. Мы прадстаўлялі ў парламенце закон аб гандлі, якім уводзяцца новыя тэрміны, што вызначаюць інтэрнэт-гандаль. Сёння ёсць толькі адзін — інтэрнэт-крама, а сам гандаль анлайн развіваецца дынамічна і набывае новыя формы (маркетплейсы, агрэгатары, розныя дадаткі). Наша задача — забяспечыць кіраванне імі ў правільным рэчышчы».

ISSN 1990 — 763X

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

«МЫ ДАКЛАДНА РАЗУМЕЕМ МЭТЫ ІНТЭГРАЦЫІ Ў АГЛЯДНАЙ БУДУЧЫНІ»

Аб чым Прэзідэнт гаварыў на саміце ЕАЭС і ў размове з журналістамі

Прэзідэнт Беларусі Аляксандр Лукашэнка знаходзіцца з рабочым візітам у Расійскай Федэрацыі. 25 снежня кіраўнік дзяржавы прыняў удзел у пасяджэнні Вышэйшага Еўразійскага эканамічнага саюза. У парадку дня саміту — больш за два дзясяткі пытанняў, якія ў тым ліку датычацца ключавых напрамкаў далейшага развіцця інтэграцыйных працэсаў у ЕАЭС, міжнароднай дзейнасці, макраэканамічнай палітыкі, работы па ўстараненні бар'ераў, скарачэнні выключэнняў і абмежаванняў на ўнутраным рынку саюза.

Фота БелТА.

Мерапрыемства праходзіла ў Прэзідэнцкай бібліятэцы імя Барыса Ельцына. Установа размешчана ў цэнтры Санкт-Пецярбурга ў гістарычным будынку Сінода на Сенацкай плошчы. Будынак бібліятэкі даволі часта выкарыстоўваецца для правядзення такіх сустрэч і самітаў.

Спачатку кіраўнікі краін размаўлялі ў вузкім коле за зачыненымі дзвярыма, пасля перагаворы прадоўжыліся ў пашыраным.

Падчас выступленняў на саміце ЕАЭС у Санкт-Пецярбургу Аляксандр Лукашэнка назваў галоўным дасягненнем у Еўразійскім эканамічным саюзе стабільныя функцыянальныя агульны ўнутраны рынак і адзіную мытную прастору.

«Наша пасяджэнне ў пэўнай ступені знакавае. Завяршаецца чарговы этап развіцця Еўразійскага эканамічнага саюза. У наступным годзе мы адзначым дзесяцігоддзе (падпісання Дагавора аб ЕАЭС. — **«Зв.»**). Нам прадстаўлены шырокі і грунтоўны даклад аб выніках работы саюза за мінулы перыяд. Мы можам не толькі ацаніць вынікі, але і пагаварыць аб шляхах удасканалення, неабходных вырашэннях праблемных пытанняў. Лічу галоўным дасягненнем стабільныя функцыянальныя агульны ўнутраны рынак і адзіную мытную прастору з усімі недахопамі», — сказаў беларускі лідар.

Прэзідэнт Беларусі падкрэсліў, што ў ЕАЭС не ізалююцца ад знешняга свету. «Наша інтэграцыйнае аб'яднанне адкрыта для ўзаемавыгаднага і раўнапраўнага супрацоўніцтва з вядучымі эканомікамі. Мы не ізалюемся ад знешняга свету, як бы камусьці гэтага ні хацелася», — сказаў Кіраўнік дзяржавы.

Ён падкрэсліў, што партнёры па ЕАЭС будуюць дыялог на ўмовах роўнасці і павагі да інтарэсаў. «Апошні прыклад — падпісанне пагаднення аб стварэнні зоны свабоднага гандлю з Іранам. Сёння гэта найбуйнейшая эканоміка Сярэдняга Усходу, ключавы элемент паўднёвага гандлёвага шляху з Блізкім Усходам і Паўднёвай Азіяй», — адзначыў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка выказаўся аб перспектывах еўразійскай інтэграцыі да 2045 года. Увазе лідараў краін была прадстаўлена падрыхтаваная ў перыяд расійскага старшынства дэкларацыя аб асноўных задачах і ключавых напрамках далейшага развіцця інтэграцыйных працэсаў у рамках Еўразійскага эканамічнага саюза на перыяд да 2030 і 2045 гадоў.

«Важна, што нашы краіны жывуць не толькі сучаснасцю. Мы дакладна разумеем мэты інтэграцыі ў аглядную будучыню. Па ініцыятыве расійскага боку падрыхтавана дэкларацыя, якая вызначае задачы развіцця Еўразійскага эканамічнага саюза да 2030 года і інтэграцыі да 2045 года. У строгім духу эканамічнага прагматызму, зразумелыя мэты: далейшае будаўніцтва агульнага еўразійскага рынку, забеспячэнне яго ключавымі таварамі і рэсурсамі, развіццё кааперацыі, фарміраванне агульнай транспартна-лагістычнай прасторы і агульнага фінансавага рынку, актыўнае міжнароднае пазіцыянаванне ЕАЭС», — сказаў кіраўнік беларускай дзяржавы.

Паводле слоў Аляксандра Лукашэнкі, у развіццё дэкларацыі неабходна выпрацаваць і дарожную карту рэалізацыі намечанага.

Беларускі лідар заявіў, што ў саюзе захоўваецца высокі ўзровень самазабяспечанасці сыравіннымі рэсурсамі і ключавымі відамі харчавання.

Напрыклад, краіны ЕАЭС утрымліваюць другое месца ў свеце па здабычы нафты і газу, вытворчасці мінеральных угнаенняў, трэцяе — па вытворчасці пшаніцы, бульбы, жывёлагадоўчай прадукцыі, чацвёртае — па здабычы вугалю.

Аляксандр Лукашэнка нагадаў, што ў самым пачатку функцыянавання ў ЕАЭС было адмоўнае сальда знешнегандлёвага балансу па таварах харчовай групы, якое ў 2015 годзе склалася ў памеры амаль $13 млрд.

«Цяпер дзякуючы зладжанай рабоце ў рамках саюза ліквідавалі дысбаланс і выйшлі ў плюс па харчаванні. Дасягнуты высокі ўзровень харчовай самазабяспечанасці, які, напрыклад, па Беларусі складае амаль 100 працэнтаў. За кошт уласнай вытворчасці мы пакрываем свае ўнутраныя патрэбы ў збожжы, свініне, мясе птушкі, малацэ, агародніне, алеях, курыных яйках і ў іншых прадуктах», — сказаў Прэзідэнт.

Кіраўнік дзяржавы таксама звярнуў увагу, што такія вынікі дасягнуты ў вельмі неспрыяльных знешніх умовах.

СТАР. 2

Год міру і стваральнай працы

З УПЭЎНЕНАСЦЮ, АПТЫМІЗМАМ І ЛЮБОЎЮ ДА РОДНАЙ АЙЧЫНЫ...

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

У НАН Беларусі ўзнагародзілі пераможцаў конкурсу творчых работ, прысвечанага Году міру і стваральнай працы. Удзел у ім прынялі больш за тысячу чалавек з усіх куткоў нашай краіны. Канкурсанты прадставілі на суд журы сур'ёзныя даследчыя праекты, праграмныя прадукты, макеты, вершы, апавяданні, казкі, нарысы, эсэ, аўтарскія кнігі, брашуры, настольныя гульні, відэапрэзентацыі і аўдыязапісы.

СТАР. 3

«МЫ ДАКЛАДНА РАЗУМЕЕМ МЭТЫ ІНТЭГРАЦЫІ Ў АГЛЯДНАЙ БУДУЧЫНІ»

«Што нам яшчэ трэба? Нам трэба рухацца ў гэтым напрамку»

Перад пачаткам пасяджэння Аляксандр Лукашэнка адказаў на пытанні журналістаў прама на прыступках бібліятэкі. Як заўсёды, шчыра, расстаўляючы ўсе важныя акцэнты, у тым ліку і аб ролі ЕАЭС, і аб дзейнасці і перспектывах аб'ядання.

Фота БелТА.

Кіраўнік дзяржавы пракаментаваў пытанне аб тым, ці дастаўлена ў Беларусь уся расійская ядзерная зброя, якая планавалася.

«Даўно. Я ж гаварыў ужо, калі скончылася пастаўка. Яшчэ ў верасні, па-мойму, або ў кастрычніку. У пачатку кастрычніка апошняя. Усё на сваіх месцах у добрым стане», — сказаў беларускі лідар.

Адказваючы на пытанне, калі найбліжэйшыя ваенныя вучэнні, ён адзначыў: «Кожны дзень вучымся. Нават былыя вагнераўцы, якія ў нас засталіся, працуюць сёння ў нас у падраздзяленнях, перадаюць вопыт».

Гаворачы аб урэгуляванні канфлікту ва Украіне, Аляксандр Лукашэнка адзначыў, што ў наступаючым годзе ёсць шанц прасунуцца ў гэтым пытанні.

«Думаю, што самы шанц. Будзем з імі неяк больш цесна працаваць, каб яны разумелі, што гэта адзіны шанц. Калі яны ім не скарыстаюцца, будзе наогул крах», — падкрэсліў кіраўнік дзяржавы.

Адказваючы на ўдакладняючае пытанне, аб якіх рашэннях ідзе размова, ваенных або палітычных, Аляксандр Лукашэнка сказаў: «Цяпер ужо і да палітыкаў дайшло. Ваенныя падціскаюць. Як я заўсёды гаварыў, ваенныя бачаць, што адбываецца. Ціск вельмі моцны ўжо. Вы, напэўна, па прэс-канферэнцыі Зяленскага заўважылі, што ён пачынае разумець».

Кіраўніку дзяржавы таксама было зададзена пытанне адносна бяспекі на граніцах у заходнім напрамку. «З Польшчы не ціснуць?» — спытаў адзін з журналістаў.

«Нічога страшнага. Я ж стары пагранічнік. Як я магу (не гарантаваць бяспеку на рубяжах. — **«Зв.»**)», — запэўніў беларускі лідар.

Прагучала пытанне: «Разганяецца ўжо тэма, што Барэль (вярхоўны прадстаўнік Еўрапейскага саюза па замежных справах і палітыцы бяспекі Жазэп Барэль. — **«Зв.»**) казаў у Еўрасаюзе, што Расія ледзь не збіраецца нападаць на НАТА. Гэта значыць, цяпер з Украінай разбяромся...»

«Гэта дурасць. Гэта чалавек дурны проста. Ён да палітыкі не мае ніякага дачынення. Калі б ён разумны быў, ён бы падумаў так, па-гаспадарску: нам з Расіяй дай бог з гэтымі праблемамі разабрацца. Мы што, на гэтыя праблемы наслойваць будзем новыя? Любы чалавек так бы падумаў», — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

«Нам што, да вайны сёння новай? Нам з гэтай (ва Украіне. — **«Зв.»**) трэба разабрацца. Тым больш цяпер, калі сітуацыя складваецца спрыяльна. І не толькі для нас. Але і для іх, каб не страціць Украіну. Я так разумею гэта», — дадаў беларускі лідар.

Кіраўніка дзяржавы спыталі, ці няма крыўды на тое, што Нікол Пашынян прыехаў у Санкт-Пецярбург на саміт ЕАЭС, але раней не ўдзельнічаў у саміце АДКБ у Мінску. «Вы што?! Гэта розныя фарматы. Я ведаў пра гэта. Я ж тады казаў, што ён прыляціць у Піцер. Калі я з ім размаўляў, я яму кажу: «Мікол Ваваевіч, у Піцер ты ж прыляціш?» «Ну, гэта іншы фармат — эканамічны. Мы пакрыўджаныя на ваенна-палітычны — АДКБ, а гэта эканоміка». Таму я ведаў, што ён прыляціць у Піцер. І ў гэтым яго падтрымаў тады, падтрымліваю і цяпер. Якая тут крыўда?!» — сказаў Аляксандр Лукашэнка.

Журналісты працягнулі міні-прэс-канферэнцыю: «Не страцім Арменію з ліку сяброў?»

Аляксандр Лукашэнка ў адказ сказаў: «Калі Арменія хоча «памерці» эканамічна, то мы яе можам страціць. Але я не думаю, што армяне — неразумныя людзі. Гэта разумныя людзі. Таму не, я пра гэта нават не думаю і не турбуюся. Я ўпэўнены. «Што яна, не бачыла, як у Афганістане падалі людзі — за шасі чаплялісь. Памятаеце, калі амерыканцы сыходзілі? Дакладна так выкарыстоўваюць Арменію і звяляць. Вы думаеце, гэтага не будзе? Будзе так. Гэта іх палітыка». І армяне разумны народ, разумныя людзі. Яны разумеюць, што менавіта так і будзе».

«Хто ім што дапаможа? Там Еўропа, Францыя спрабуюць нешта зрабіць. Вы бачыце, што адбываецца ў Францыі. Ім бы ў сябе разабрацца — французам, а потым ужо лезці на Каўказ. Яны ў сябе разабрацца не могуць. Гэта армяне бачаць. Паверце мне. Тое, што публічна адбываецца, — гэта адно. Тое, што адбываецца за рамкамі публічнасці, — гэта зусім іншае. У гэтым сутнасць палітыкі. Там адбываюцца галоўныя працэсы. Вось у сілу тых працэсаў Арменія абавязкова будзе тут з намі. Таму што тут найважнейшы кірунак іх развіцця», — дадаў беларускі лідар.

Адказваючы на пытанні журналістаў, Аляксандр Лукашэнка падкрэсліў, што ўзровень супрацоўніцтва ў рамках Еўразійскага эканамічнага саюза значна вышэйшы, чым, напрыклад, у ШАС або БРІКС, і партнёрам неабходна працаваць над далейшым развіццём аб'яднання.

«Аналізавалася раней работа ўсіх аб'яднанняў: ШАС, БРІКС і іншыя. Мы (гаворка пра ЕАЭС. — **«Зв.»**) самыя прасунутыя. Ні ШАС, ні БРІКС не маюць такіх цесных сувязяў, не размаўляюць на адной мове, як усе мы — без перакладчыка. І самае галоўнае — у эканоміцы не маюць гэтай адзінай эканамічнай прасторы. Мы за дзесяць гадоў у ЕАЭС падвоілі тавараабарот, ВУП — 2,5 трлн долараў. Вялікая колькасць тавараў і паслуг, якія мы вырабляем тут. Што нам яшчэ трэба? Нам трэба рухацца ў гэтым кірунку», — падкрэсліў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка растлумачыў, што ШАС і БРІКС хоць і важныя, але ў асноўным больш палітычныя арганізацыі: «Яны не маюць таго, што маем мы, — матэрыяльнага, што можна пакратаць. Хоць у нас недахопаў дастаткова. Я гавару пра нашу эканамічную арганізацыю. Пра АДКБ, не пра СНД. Хоць СНД — каласальны рэзерв вось гэтага нашага эканамічнага саюза. Таму нам трэба проста ў гэтым кірунку рухацца, а не затлумляцца на нейкіх дробязях».

«І вось гэта ваенная аперацыя ва Украіне — яна нас многаму навучыла і штурхае проста далей рухацца. А мы застылі. Трэба рухацца. База самая вялікая. Ні ў адной арганізацыі няма такой базы», — падкрэсліў ён

Кіраўнік дзяржавы прывёў канкрэтны прыклад з ШАС, якая з'яўляецца магутнай арганізацыяй і добрай пляцоўкай для двухбаковых перагавораў. У тым ліку Беларусь імкнецца набыць у ёй паўнапраўнае членства. Тым не менш палітыка многіх буйных удзельнікаў ШАС розная. «Індыя і Кітай. Розная палітыка. Індыю клічуць туды ў так званае НАТА Ціхага акіяна. Адна палітыка. У Кітая — іншая. У Расіі — трэцяя. А тут (у ЕАЭС. — **«Зв.»**) больш адзінства, тут ёсць аснова. У гэтых адносінах трэба працаваць. І мы будзем як цэнтр прыцягнення», — заявіў беларускі лідар.

Аляксандр Лукашэнка таксама звярнуў увагу на супрацоўніцтва ЕАЭС з Іранам. Дарэчы, у Санкт-Пецярбургу на палях саміту з гэтай краінай было падпісана пагадненне аб свабодным гандлі. «Гэта наймагутнейшая краіна з развітой гандлёвай, вытворчай базай. Стварылі зону свабоднага гандлю. І мы павінны быць такой зонай прыцягнення. Але, самае галоўнае, мы не павінны расчараваць тых, хто да нас прыйдзе. Я пра Кубу (краіна-назіральнік у ЕАЭС. — **«Зв.»**) ужо не гавару», — дадаў Прэзідэнт.

* * *

26 снежня Аляксандр Лукашэнка прыме ўдзел у нефармальнай сустрэчы лідараў краін СНД.

Паводле прэс-службы Прэзідэнта.

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

ШТО Ў СВЕЦЕ РОБІЦЦА

Прэзідэнт Сербіі Вучыч заявіў аб спробе звяржэння ўлады ў краіне

Спробай звяржэння законна абранай улады Сербіі, справакаванай з-за мяжы, назваў прэзідэнт краіны Аляксандр Вучыч беспарадкі ў Бялградзе, удзельнікі якіх патрабавалі адмены вынікаў парламенцкіх і мясцовых выбараў, што адбыліся тыдзень таму. «Гэта была спроба гвалтоўнага захопу дзяржаўных установ Рэспублікі Сербія», — заявіў Вучыч тэлеканалу Pink TV. Ён сказаў, што заявы аб парушэннях пры галасаванні былі адкрытай «хлуснёй», якая прапагандуецца палітычнай апазіцыяй. Звяртаючыся да нацыі падчас акцыі пратэсту каля будынка мэрыі Бялграда, ён назваў дэманстрантаў «галаварэзамі», якім не ўдасца дэстабілізаваць дзяржаву, сказаў: «Гэта — не рэвалюцыя», «У іх нічога не атрымаецца». У нядзелю ўвечары супрацоўнікі сербскага спецназа былі вымушаныя прымяніць слёзатачывы газ, калі пратэстоўцы разбілі вокны каля ўваходу ў будынак ратушы ў цэнтры горада. Пацярпелі восем паліцэйскіх, паведаміла РІА «Новости» са спасылкай на МУС краіны. Былі затрыманы каля 40 чалавек. Цяпер іх будуць судзіць па крымінальным артыкуле за заклікі да гвалтоўнага звяржэння канстытуцыйнага парадку і ўдзел у масавых беспарадках.

Fox News уключыў Байдэна ў спіс галоўных палітычных лузераў

Тэлеканал уключыў прэзідэнта ЗША Джо Байдэна ў спіс галоўных няўдачнікаў амерыканскай палітыкі ў 2023 годзе. Fox News, які арыентуецца на кансерватыўную аўдыторыю і сімпатызуе рэспубліканскай апазіцыі, патлумачыў свой выбар нізкімі рэйтынгамі 80-гадовага вярхоўнага галоўнакамандуючага Узброеных сіл ЗША і працэдурамі імпічменту, якія запускаюць яго апаненты ў кангрэсе. «У дадатак да пытанняў аб узросце і аб тым, якую выгаду ён атрымаў ад працы віцэ-прэзідэнтам (у адміністрацыі Барака Абамы. — **Рэд.**), Байдэн таксама сутыкнуўся з абурэннем прагрэсіўнага крыла (уласнай Дэмакратычнай партыі. — **Рэд.**) з-за сваёй падтрымкі Ізраіля ў вайне супраць (палесцінскага руху — **Рэд.**) ХАМАС», — перадае тэлеканал. Кампанію Байдэну ў спісе палітычных лузераў склаў у тым ліку Кевін Макарці, які ў пачатку года быў з 15-га разу абраны спікерам палаты прадстаўнікоў, а ў канцы — зняты з пасады. Яшчэ адзін фігурант спіса, Джордж Сантас, быў са скандалам выгнаны з кангрэса пасля таго, як яго абвінавацілі ў фінансавым махлярстве і ў хлусні аб сваёй біяграфіі.

САЗ заклікала ўзмацніць меры бяспекі з-за новага варыянта каранавіруса

Міжнародная асацыяцыя спецыялістаў па ахове здароўя САЗ заклікае да пільнасці і прыняцця дадатковых мер засцярогі з-за з'яўлення новага варыянта каранавіруса JN.1. Пра гэта абвясціла РІА «Новости». Паведамляецца, што моцна мутаваў штам, які з'яўляецца нашчадкам вядомага «амікрона». Адзначаецца, што САЗ аднесла яго да групы варыянтаў, «якія прадстаўляюць цікавасць». Новы варыянт JN.1 выклікае вялікую трывогу з-за хуткага распаўсюджвання па ўсім свеце. На дадзены момант на яго долю прыпадае ўжо 43 працэнты ўсіх выпадкаў COVID-19, і ён практычна выцесніў усе астатнія варыянты «піралы». САЗ падкрэслівае важнасць захавання ўсіх мер бяспекі.

Класныя навіны

ДАРОЖНЫЯ КАРТЫ ДЛЯ ДЗІЦЯЧАГА ТЭХНАПАРКА

Фота Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка.

Вынікі ўступнай кампаніі і эфектыўнасць пабудовы індывідуальнай адукацыйнай траекторыі выхаванцаў Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка разгледзелі на пасяджэнні Назіральнага савета гэтай установы.

У пасяджэнні прынялі ўдзел дырэктар Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка Сяргей Сачко, кіраўніцтва міністэрстваў адукацыі, энергетыкі, прамысловасці і аховы здароўя.

Звяртаючыся да ўдзельнікаў мерапрыемства, **міністр адукацыі Андрэй ІВАНЕЦ** адзначыў, што за час функцыянавання дзіцячага тэхнапарка праведзена вялікая работа па распрацоўцы і ўкараненні асноўных падыходаў, кірункаў, інструментарыю ў дзейнасці ўстановы. Пастаянна аналізуецца і ўдасканальваецца змест навучальных праграм па ўсіх напрамках, арганізацыя навучання.

З шасцю галіновымі міністэрствамі падрыхтаваны дарожныя карты па развіцці супрацоўніцтва з дзіцячым тэхнапаркам. «Гэта не проста дарожная карта аб нейкім агульным узаемадзеянні, а ў першую чаргу вызначэнне тэматык праектаў, па якіх працуюць нашы таленавітыя навучэнцы пад кіраўніцтвам вучоных з універсітэтаў і Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі, — падкрэсліў Андрэй Іванец. — Гэта вельмі важны аспект. Сёння мы павінны накіраваць інтэлект і веды адораных хлопцаў і дзяўчат на вырашэнне канкрэтных задач, якія стаяць перад нашай эканомікай і грамадствам».

Другі не менш важны аспект у дарожнай карце — задзейнічанне рэсурсу тых прадпрыемстваў і арганізацый, якія функцыянуюць у структуры міністэрстваў, каб навучанне праходзіла не проста ў добра абсталяваных тэхналагічных лабараторыях Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка, але і на прадпрыемствах рэальнага сектара эканомікі. Кіраўнік ведамства пераканаў, што вельмі важна, каб маладыя людзі, якія прыходзяць выконваць праекты, бачылі і разумелі, дзе могуць быць прыменены вынікі іх інтэлектуальнай працы, а самае галоўнае — якую прафесійную траекторыю ў далейшым яны змогуць выбраць.

На сёння больш як 30 прадпрыемстваў краіны працуюць непасрэдна з дзіцячым тэхнапаркам, пры гэтым не толькі даюць сваю матэрыяльна-тэхнічную базу для выканання навукова-тэхнічных праектаў маладых даследчыкаў, але і аказваюць адпаведную дапамогу ў арганізацыі адукацыйнага працэсу.

— У гэтым годзе ў адпаведнасці з указам кіраўніка дзяржавы найбольш адораныя выпускнікі дзіцячага тэхнапарка маглі па асаблівай траекторыі паступаць у ліцэі, сярэднія спецыяльныя ўстановы адукацыі і ўстановы вышэйшай адукацыі, — звярнуў увагу міністр адукацыі.

Паводле інфармацыі **намесніка міністра адукацыі Аляксандра КАДЛУБАЯ**, у 2022/2023 навучальным годзе навучанне ў Нацыянальным дзіцячым тэхнапарку прайшлі 308 вучняў 11-х класаў, з якіх 283 сталі студэнтамі сталічных і рэгіянальных ВНУ.

Назіральным саветам было выдадзена 58 рэкамендацый да залічэння ва ўстановы вышэйшай адукацыі без уступных іспытаў пры паступленні на спецыяльнасці профіляў адукацыі «Тэхніка і тэхналогіі» і «Прыродазнаўчыя навукі».

Пры гэтым адзначана, што з мэтай павышэння аб'ектыўнасці пры выдачы рэкамендацый Назіральнага савета плануецца запрашаць на пасяджэнне навучэнцаў, якія прэтэндуюць на атрыманне рэкамендацыі, са стэндавай прэзентацыяй іх праектаў. Гэта дасць магчымасць членам савета асабіста ацаніць ступень матывацыі выпускніка тэхнапарка да навучання па выбранай спецыяльнасці, зацікаўленасці да прадаўжэння развіцця прафесійнай траекторыі ў арганізацыях і на прадпрыемствах Рэспублікі Беларусь.

«У 2023/2024 навучальным годзе будзе прадоўжана работа па эфектыўнай рэалізацыі льгот, а таксама будуць унесены змяненні ў нарматыўную базу, якая вызначае парадак атрымання льгот навучэнцамі Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка пры паступленні ва ўстановы вышэйшай адукацыі, ліцэі для атрымання сярэдняй адукацыі», — паведаміў Аляксандр Кадлубай.

Удзельнікам пасяджэння былі названы прадпрыемствы і ведамствы рэальнага сектара, з якімі дзіцячы тэхнапарк актыўна супрацоўнічае, — «Белэнерга», «Белпалівагаз», ААТ «Пеленг», ААТ «Мінскі аўтамабільны завод», Канцэрн «Белнафтахім», РУП «Кіруючая кампанія холдынга «Белфармпрам», ААТ «МТЗ», ААТ «Планар».

Дырэктар Нацыянальнага дзіцячага тэхнапарка Сяргей САЧКО праінфармаваў аб унесеных змяненнях у Канцэпцыю функцыянавання і развіцця ўстановы на 2023—2025 гады. Па яго словах, яны накіраваны на вырашэнне актуальных задач, у ліку якіх сістэмная работа з прадстаўнікамі рэальнага сектара эканомікі з мэтай аказання дапамогі ў практычным прымяненні распрацовак навучэнцаў, устанаўленне цеснага супрацоўніцтва навучальных лабараторый дзіцячага тэхнапарка з галіновымі міністэрствамі і ведамствамі (падведамаснымі арганізацыямі); арганізацыя сістэмнай работы з установамі вышэйшай адукацыі, прадстаўнікамі рэальнага сектара эканомікі з мэтай аказання дапамогі ў пабудове прафесійнай траекторыі навучэнцаў з улікам іх здольнасцяў і інтарэсаў.

Вызначаны і асноўныя напрамкі развіцця дзіцячага тэхнапарка на перыяд да 2025 года: гэта фарміраванне інавацыйнага адукацыйнага асяроддзя, выбудоўванне сістэмы падтрымкі адораных дзяцей і моладзі, пашырэнне сеткі аб'яднанняў у сістэме дадатковай адукацыі дзяцей і моладзі па інавацыйных кірунках.

Фота Ягуена ПЯСЕЦКАГА.

З УПЭЎНЕНАСЦЮ, АПТЫМІЗМАМ І ЛЮБОЎЮ ДА РОДНАЙ АЙЧЫНЫ...

(Заканчэнне. Пачатак на 1-й стар.)

Конкурс праводзіўся па сямі намінацыях: «Фізіка, матэматыка і інфарматыка — аснова развіцця тэхнікі і тэхналогій», «Фізіка-тэхнічныя інавацыі — на карысць мірнай стваральнай працы», «Хімія і прыродакарыстанне — для ўстойлівага развіцця дзяржавы», «Біялагічная разнастайнасць і ўстойлівасць экасістэм», «Медыцынская навука — чалавеку», «Гуманітарныя навукі — Году міру і стваральнай працы», «Навуковы патэнцыял аграрнай навукі — аснова стваральнай працы на зямлі».

У кожнай з намінацый конкурс праводзіўся па трох катэгорыях. Сярод вучоных акадэмічнай, вузаўскай і галіновай навукі, настаўнікаў, творчых людзей ва ўзросце за 35 гадоў, сярод магістрантаў, аспірантаў, маладых вучоных, а таксама сярод школьнікаў і студэнтаў. Пераможцамі сталі 218 работ.

— Нас радуе, што аб'яўлены конкурс выклікаў шырокі грамадскі інтарэс, — падкрэсліў у сваім уступным слове **старшыня прэзідыума НАН Беларусі Уладзімір ГУСАКОЎ**. — Да яго далучыліся людзі самага рознага ўзросту, узроўню адукацыі і жыццёвага вопыту, прадстаўнікі розных сфер занятасці — ад Мінска і абласных цэнтраў (Брэст, Гомель, Віцебск, Гродна, Магілёў) да аграгарадкоў і вёсак. Характэрна, што большая частка канкурсантаў — гэта моладзь: аспіранты, магістранты, студэнты і школьнікі.

Прадстаўленыя матэрыялы прайшлі прафесійны конкурсны адбор, у выніку якога былі вызначаны найлепшыя, якія сталі лаўрэатамі і фіналістамі ў сямі намінацыях.

Напрыклад, вялікую цікавасць выклікалі работы фізікаў і матэматыкаў, дзе быў прадстаўлены цэлы спектр навуковых рашэнняў — ад распрацоўкі партатыўнага прыбора для кантролю ўтрымання вуглякіслага газу ў паветры да прымянення чысла «е» ў фінансавых разліках.

Арыгінальным падыходам вызначаюцца работы, якія паступілі на конкурс у намінацыі «Фізіка-тэхнічныя інавацыі — на карысць мірнай стваральнай працы». Так, навучэнец Магілёўскага дзяржаўнага электратэхнічнага каледжа Мікіта Калістратаў прапанаваў камплектную ўстаноўку па ачыстцы і абеззараджванні паветра на прадпрыемствах, якая дае магчымасць ачысціць паветра ад шкодных рэчываў на 30 працэнтаў.

Сур'ёзная ўвага хімікаў, біёлагаў і медыкаў была звернута на стварэнне складаных арганічных і неарганічных злучэнняў, ацэнку якасці водных рэсурсаў нашай краіны, на захаванне біялагічнай разнастайнасці экасістэм, а таксама на паляпшэнне здароўя чалавека.

Цікавыя, яркія і арыгінальныя творы прадстаўлены на конкурс у намінацыі «Гуманітарныя навукі», дзе вельмі многія работы не пакінулі абыякавымі ўсіх членаў журы.

Разважаючы пра трагічныя падзеі Вялікай Айчыннай вайны, вучань 11 класа ліцэя Віцебскага дзяржаўнага ўніверсітэта імя П. М. Машэрава Цімур Сазонаў напісаў кранальны ліст свайму прадзеду: «Дзякуй за тое, што, губляючы родных, сяброў, каханых, вы працягвалі ісці да Вялікай Перамогі! Дзякуй за тое, што падарылі нам жыццё! Для нас заўсёды будзе святым імя кожнага салдата, чыя кроў пралітая за вызваленне Радзімы. Ніскі вам паклон!

І нягай успаміны аб суровых баях з фашыстамі стануць для мяне і маіх аднагодкаў суровай перасцярогай ад бяздзейнасці і абыякавасці. Сёння мы заклікаем: «Людзі, будзьце пільныя! Беражыце мір!»

Уладзімір Гусакоў з задавальненнем адзначыў, што абсалютная большасць работ прасякнутая ўпэўненасцю ў заўтрашнім дні, аптымізмам і любоўю да роднай Айчыны. Вучаніца 11 класа слуцкай гімназіі № 1 Анастасія Купчэня напісала ў сваёй конкурснай рабоце: «Няважна, што ствараць — праектаваць ці будаваць дамы, вырошчваць сады ці лясы, пісаць карціны, музыку ці кнігі, вучыць ці выхоўваць дзяцей. Галоўнае — з любоўю ствараць тое, што атрымліваецца лепш за ўсё і прыносіць карысць людзям. Хутка надыдзе чарга нашчадкаў, надыдзе і мая чарга працаваць і ствараць на карысць маёй Радзімы. Я спадзяюся, што стану годным паслядоўнікам».

«Традыцыйна лічыцца, што вучоныя-аграрыі працуюць у лабараторыях або праводзяць палявыя даследаванні. Аднак наш конкурс дазволіў выявіць нямала творчадухоўных талентаў сярод прадстаўнікоў аграрнай сферы. Як, напрыклад, Ніна Уладзіміраўна Глёкава, якая з вялікім трапятаннем у вершаваній форме апявае сваю прафесію глебазнаўцы, — дадаў Уладзімір Гусакоў. — Гэта ўсяго толькі некалькі фрагментаў з вялікай колькасці твораў канкурсантаў, якія пераканаўча сведчаць аб тым, што беларусы маюць багаты інтэлектуальны патэнцыял. Упэўнены, што з такімі таленавітымі, творчымі і неабыякавымі грамадзянамі ў беларускай навукі ёсць будучыня, а ў нашага народа — надзейныя перспектывы і росквіт!»

Па словах **старшыні Савета маладых вучоных НАН Беларусі Станіслава ЮРЭЦКАГА**, адной з задач конкурсу было выявіць таленавітую навучэнскую моладзь. «Мы знайшлі гэтых маладых людзей, пазнаёміліся з імі і будзем далей прыцягваць іх да сваіх мерапрыемстваў: я маю на ўвазе ў першую чаргу Фестываль навукі, які традыцыйна праходзіць у пачатку верасня, і навукова-практычную канферэнцыю «Першы крок у навуку». Для нас галоўнае — каб яны захавалі свой інтарэс да навукова-даследчай дзейнасці і ў далейшым прыйшлі да нас у Акадэмію навук у якасці магістрантаў, аспірантаў, малодшых навуковых работнікаў».

Зусім хутка стартуе Год якасці. І ў Нацыянальнай акадэміі навук Беларусі будзе абвешчаны чарговы рэспубліканскі конкурс для таленавітых людзей. Таму сачыце за анонсамі...

Матэрыялы падрыхтавала Надзея НІКАЛАЕВА.

ЧЫМ ПАЧАСТАВАЦЬ ДРАКОНА?

Час закупляцца на Новы год

Навагоднее застолле — кульмінацыя свята, і рыхтуюцца да яе загадзя. Закупляцца пачынаюць у дваццатых чыслах снежня — якраз цяпер. А ў складанні навагодняга меню па традыцыі звяраюцца з Усходнім гараскопам. Дык чым пачаставаць Дракона?

Зверым меню

Агульнавядома, што Дракон — сімвал Азіі ў цэлым і Кітая ў прыватнасці. І, як сапраўдны ўраджэнец Усходу, ён любіць рыс. Каб ушанаваць нябеснага «звера», важна ўключыць у навагоднее меню стравы з выкарыстаннем рысу (напрыклад, салаты з гэтай крупой), а лепш за ўсё — падаць на стол вараны рыс у якасці гарніру да мяса (замест традыцыйнай бульбы). Бо ў краінах Азіі, адкуль «родам» адзіная міфалагічная істота 12-гадовага цыкла Усходняга гараскопа, рыс лічыцца самастойнай стравай і не мае патрэбы ў дадатках. Зрэшты, лаяльны Дракон і да бульбы. Ды і наогул традыцыйныя для нас стравы — як беларускай кухні, так і савецкай — яму даспадобы.

І, вядома ж, сімвал надыходзячага года — не вегетарыянец, а таму на стале павінна быць мяса. І лепш, калі месца традыцыйнай для нашага навагодняга меню запечанай курыцы сёлета зойміць гусь, качка ці калядная індычка: Дракону не падабаецца звычайнае. А яшчэ лепш абраць у якасці асноўнай гарачай стравы чырвонае мяса — ялавічыну, свініну ці бараніну. Простыя рэцэпты адкладзіце на будучыню. Дракон ацэніць, калі гаспадыні не заленавалі я і праявілі кулінарны талент.

Важнае правіла: стол пры сустрэчы гэтага года абавязкова павінен быць багаты, сцвярджае гараскоп, і на ім павінна быць хоць бы адна, а лепш некалькі страў з рыбы. Зразумела, ацэніць Дракон морапрадукты — крэветкі, кальмары, мідыі. І наогул, сёлета да пытання навагодняга меню астролагі заклікаюць гаспадынь падысці ўдумліва і нават нестандартна. Да прыкладу, Дракон вітае... супы. Нядрэнны варыянт — усходні суп з морапрадуктамі. Пагадзіцеся, незвычайны выбар для навагодняй ночы? Але заступнік надыходзячага года будзе задаволены.

Які ж Новы год без аліўе і селядца пад футрам? Але ж калі «футра» цалкам адказвае духу, які нясе з сабой Зялёны Драўляны Дракон (рыба і шмат гародніны)... З аліўе складаней. Справа ў тым, што сярод прадуктаў, якіх сёлета не павінна быць на навагоднім стале, — «крамныя» вараныя каўбасы, субпрадукты, а кансервы лепш выкарыстоўваць па мінімуме. На ўласныя закаткі, а таксама «пальцам пханую» натуральную каўбаску і хатнюю вяндліну забарона не распаўсюджваецца (так што адкрываем нарыхтоўкі на зіму, а па мясную нарэзку адпраўляемся на рынак). Ну, а галоўная забарона навагодняга меню-2024 — гэта трус. Справа ў тым, што менавіта Трус — галоўны вораг Дракона. Паводле легенды, на світанку часоў, каб вырашыць, хто за кім будзе ісці ў 12-гадовым цыкле, нябесныя «звяры» вырашылі зладзіць спаборніцтва. Дракон, як наймацнейшы, не сумняваўся ў перамозе. Праўда, ён — яшчэ і сімвал высакароднасці, таму не мог не выручыць Труса, на якога напаў воўк. Таму Дракона абагналі і Пацук, і Бык, і Тыгр. Цмок на іх не ў крыўдзе. Але вось за тое, што свайго выратавальніка не пачакаў Трус, а замест падзякі рвануў да фінішу і прыйшоў раней за Дракона, той затаіў на яго злосць. Так што ад мяса труса на навагоднім стале лепш адмовіцца, каб не пакрыўдзіць апекуна надыходзячага года.

Вяртаючыся да аліўе, сімвала навагодняга застолля, улічваем, што пры яго прыгатаванні лепш абраць версію больш складаную — напрыклад, з вараным мясам замест каўбасы.

Лічыцца, што не любіць Дракон і лішак вострых спецый, цыбулі-часнаку, а таксама недалюблівае стравы, прыгатаваныя на адкрытым агні: канкурэнцыі ён не жадае.

Ацэніць Дракон на навагоднім стале зеляніну (ён жа Зялёны!) і садавіну. На салатным лісці сёлета асабліва актуальна сервіраваць салаты — проста выкласці яго на талерку першым пластом. А калі казаць пра садавіну, то сёлета гэта не толькі (і не столькі!) мандарыны. Зразумела, што самыя даступныя «зімовыя вітаміны» ў нашых шыротах — гэта цытрусавыя, а самыя навагоднія цытрусавыя — гэта яны самыя, мандарыны. Але Дракон патрабуе ад нас выходзіць за рамкі звыклага. Таму да мандарынаў нядрэнна б дадаць тое, што на нашым стале рэдкасць, — напрыклад, памела, ананас, манга. А яшчэ Дракон — ласунчык, так што ў фінале свята будзе дарэчы торт. І лепш за ўсё — хатні.

«Новае прачытанне» аліўе

У гэтым годзе, як ужо сказана, гатуем галоўную навагоднюю салату незвычайна і крэатыўна.

• Перш за ўсё, замест каўбасы ўжываем мяса. Гэта можа быць курыца, ялавічына, свініна, адварны язык. Мяса варым і рэжам кубікамі.

• А можна замяніць яго рыбай — напрыклад чырвонай. Або адваранымі кальмарамі. Можна злучыць крэветкі і курыцу — і атрымаць, так бы мовіць, азіяцкі смак салаты. Калі не давяраеце новым рэцэптам, прыгатуйце класічны аліўе і абноўлены варыянт — хай госці параўноўваюць.

• Замест марынаванага або салёнага агурка (ці разам з ім) у салату можна парэзаць свежы агурочак. Цікавая ідэя — выкарыстаць яблыкі. Яны павінны быць кісла-салодкія і з цвёрдай мякаццю.

Такім чынам, падлічым, у якую суму абыдзецца нам «новае прачытанне» аліўе ў гэтым годзе. Напрыклад, з вараным курыным мясам (найбольш бюджэтны варыянт, калі не лічыць варыянта з каўбасой). За сярэднюю курыцу давядзецца выкласці каля 8 рублёў. 5 адвараных бульбін сярэдняга памеру, 2 невялікія адвараныя морквы, 1 сярэдняя галоўка рэпчатай цыбулі — на ўсё пра ўсё пакладзём рублі 4. Яйкі — у сярэднім два рублі за палову ўпакоўкі, гарошак — ад 1,54 (Экалайн, 400 г). Возьмем сярэдні кошт і колькасць — 2,94 за 420 г. Застаецца маянэз: класічны «Правансаль», 400 г каштуе 2,29 рубля. Атрымліваецца, самая навагодняя салата абыдзецца нам у 18 рублёў з капейкамі. Заўважым, што «класіка жанру» (з «Мартадэлай» або «Доктарскай») будзе таннейшай (вышэйназваная каўбаса ў гандлёвых сетках каштуе сёння ў сярэднім 4,79-5 рублёў за паўкіло).

Аснова асноў

Курыца ў якасці асноўнай стравы — гэта занадта проста для Дракона. Іншая справа — напрыклад, гусь, фаршаваная грушамі. Астралагічны гаспадар надыходзячага 2024 года не любіць абмяжоўваць кулінарную фантазію. Да таго ж фаршыраваная яблыкамі ці грушамі гусь — гэта і святочна, і ў традыцыях беларускай кухні.

Птушку (кілаграмы на 4) апальваем і мыем. Гатуем марынад: 2 ст. л. яблычнага воцату на бутэльку паўсалодкага віна, дадаём лаўровы ліст і соль па смаку. Марынад павінен атрымацца кіславата-салодкі, і яго павінна быць столькі, каб ён цалкам пакрываў тушку (не хапае — даліваем халоднай гатаванай вады). Марынаваць гусь пакідаем гадзін на пяць, дастаём і даём сцячы вадкасці. Націраем птушку сумессю спецый — можна выкарыстоўваць свежы ці сухі часнок, каляндру, перац, кроп, пятрушку сухую або свежую, праванскія травы і наогул любыя заправы. Тым часам з 5 буйных груш (лепш, калі гэта будзе сорт з цвёрдай мякаццю) выдаляем сярэдзіну і разразаем на буйныя долькі. Начыняем гусь, зашываем ёй брушка, абарочваем фольгай лапкі і крылы, і толькі пасля гэтага абарочваем яе ў фольгу цалкам. Адпраўляем у духоўку на 2-2,5 гадзіны пры 200 °С. Птушка гатова, калі пры праколванні з тушкі выцякае празрысты сок. Разгортваем фольгу і рыхтуем глазур. Злучаем 6 ст. л. вадкага мёду з 5 ст. л. гарчыцы. Палову глазуры выліваем унутр гусі, да груш. Да другой паловы дадаём крыху чорнага перцу і змазваем гусь зверху. Запякаем птушку ўжо без фольгі на працягу 30-35 хвілін.

Асноўная страва, што цалкам чакана, будзе самай дарагой пазіцыяй навагодняга меню. Напрыклад, за кілаграм свініны сёння просяць ад 18 рублёў, калі гэта шыя, і ад 17,50 за паляндвіцу. Ялавічына — яшчэ даражэйшы варыянт (28—35 рублёў за кіло ў залежнасці ад часткі тушы). А гусь абыдзецца гаспадыні ў 30 рублёў за кілаграм.

— Гусі ёсць меншыя і большыя. Меншыя — кілаграмы 4 заважаць, — тлумачыць прадавец фермерскай птушкі на «Камароўцы». — Будзеце браць сёння — па 28 рублёў за кілаграм палічу. А да Новага года цэны абавязкова паднімуцца, бо ўсім хочацца купіць птушку ў апошнія дні, зусім свежую. Але ж у адзін дзень 50-60 штук тушак «рабіць» ніхто з гаспадароў не захоча. Так што бярыце цяпер: гусі свежыя, шыкоўныя і абыдуцца танней, чым перад самым Новым годам. Пакладзяце гусь у замарозку — нічога з ёй не зробіцца!

Такім чынам, на гусь закладваем 120 рублёў. Качкі, дарэчы, таннейшыя — ад 20 да 25 рублёў за кіло. Але ў нашым рэцэпце гусь, так што стаім на сваім. На бутэльку віна закладзём яшчэ 20 рублёў. Дададзім сюды кошт груш — «Беларускія познія» ідэальныя для запякання ў гусі, каштуюць 4,50 за кіло. Іх можна замяніць і яблыкамі, але вялікай эканоміі тут не атрымаецца. На мёд і спецыі накінем яшчэ рублёў 10—15. І такім чынам, святочная гусь нам абыходзіцца ў круглую суму каля 150-160 рублёў.

У якасці асноўнай стравы можна прыгатаваць і рыбу — не забываем, што Дракон у шматлікіх легендах звязаны з воднай стыхіяй. Класіка беларускай кухні — рачная рыба, смажаная ў смятане. Але мы памятаем, што заступнік надыходзячага года адрозніваецца любоўю да незвычайнага, а таксама да раскошы. Так што ў якасці рыбнай стравы гатуем, напрыклад, чырвоную рыбу са шпінатам і сметанковым соусам. Можна купіць стэйкі рыбы (але гэта, вядома, зусім ужо «па-багатаму»). Можна абраць больш эканомны варыянт: набыць любую чырвоную рыбу цалкам, а пачысціць і парэзаць на стэйкі самастойна. Такім чынам, на 2 буйныя кавалкі рыбы нам спатрэбіцца 50 г памідораў чэры, столькі ж мацарэлы, пучок шпінату грамаў на 30, 2 зубчыкі часнаку, каля 100 мл вяршкоў (лепш выбіраць тлустыя). Абсмажваем рыбу з абодвух бакоў у алеі і выкладваем на талерку астываць. У тым жа алеі абсмажваем шпінат з памідорамі і часнаком, дадаём на патэльню вяршкі, нацёрты на тарцы сыр. Калі ён расплавіцца, вяртаем рыбу ў патэльню і смажым на маленькім агні 15—20 хвілін.

Астуджаная фарэль каштуе сёння ў сярэднім 40—44 рублі за кілаграм. Стэйкі фарэлі ад «Санта-Брэмар» замарожаныя — 40,99 за 400 г. Пучок шпінату — 3,50 за 30 г. Памідоры чэры — 12-14 рублёў за кіло, але ж нам трэба ўсяго 50 г на палову рыбы (то-бок прыкладна 100 г на рыбу цэлую). Вяршкі — у сярэднім 5 рублёў за 0,5 л 18-працэнтных, мацарэла — 5,80 за 260 г. Такім чынам, супраць чаканняў рыбка атрымалася на парадак таннейшай, чым гусь (а дакладней, амаль у тры разы). Затое апошняя па памеры ў разы большая, ды і сама па сабе страва атрымліваецца нашмат сытнейшая. Зрэшты, рыба — больш правільны варыянт з пункту гледжання здаровага ладу жыцця, а яе прыгатаванне значна прасцейшае.

...Лягчэйшае і дыетычнае або сытнае і больш традыцыйнае для навагодняга застолля? Вырашаць вам. Астролагі ж толькі раяць памятаць галоўнае правіла: калі за навагоднім сталом смачна, увесь наступны год будзе ўдалы!

Аляксандра АНЦЭЛЕВІЧ.

Зялёны Драўляны Дракон, якога мы чакаем у госці ў 2024 годзе, поўнасцю ўступіць у свае правы толькі ў лютым. Але сустрэць сімвал надыходзячага года тымі стравамі, якія яму спадабаюцца, важна ўжо ў навагоднюю ноч. Нябесны заступнік 2024 года прыхільны да яркіх колераў і бляску, любіць весялосць і шануе шчырыя зносіны, як кажуць псіхолагі, у «пашыранай» сям'і. Такім чынам, у гэтую навагоднюю ноч паклікаць у госці варта і сваякоў, і сяброў. Браты і сёстры са сваімі сем'ямі толькі вітаюцца. Дракон ацэніць, калі вялікая сям'я збярэцца разам і падорыць вам поспех у будучыні, сцвярджаюць астролагі. Паколькі Новы год па вызначэнні сямейнае свята, добрым рашэннем будзе таксама прыехаць сустракаць 2024-ы ў бацькоўскую хату або ўсёй сям'ёй наведаць бабулю і дзядулю. Зрэшты, навагодняя вечарынка сярод сяброў таксама падыдзе. Галоўнае, каб было ярка, шумна і святочна. Гэтай навагодняй ноччу — ніякага «вузкага кола самых блізкіх». Новы год у рэстаране, аграсядзібе ці санаторыі? Ніякіх пярэчанняў! Хоць у ідэале, вядома, на вашым святе ў гонар наступлення года Дракона не павінна быць выпадковых людзей: толькі тыя, хто вам сапраўды блізкі і цікавы.

У сервіроўцы стала заступнік надыходзячага года ўхваляе крэатыў. Незвычайная сервіроўка страў, напоі ў фантазійных куфлях, прыгожыя сурвэткі — усё гэта Дракону спадабаецца. Колеры, у якіх варта сервіраваць стол і ўпрыгожыць дом, вядома ж, — у першую чаргу адценні зялёнага. Таксама астролагі раяць вогненна-чырвоную гаму, залатыя і сярэбраныя тоны. З гэтымі апошнімі можна не баяцца перабраць — Дракон, як ужо гаварылася, любіць бляск.

КАЛІ ЎЖО СТВАРАЦЬ КАМАНДУ, ТО РАБІЦЬ ЯЕ ПРАФЕСІЙНАЙ І МОЦНАЙ

Салігорскі «Шахцёр» імкнецца наверх

На гэтым тыдні — 21 снежня — баскетбол адзначыў свой дзень нараджэння. Менавіта ў гэты дзень у 1891-м прайшоў першы ў гісторыі баскетбольны матч. За 132 гады ён так трывала ўмацаваўся ў спартыўным свеце, што ўявіць сусветны спорт без баскетбола сёння проста немагчыма. Так, як немагчыма назваць баскетбол кансерватыўным відам спорту. Ён пастаянна ўдасканальваецца, мяняецца, а баскетбольная сям'я папаўняецца новымі відамі. Самы яркі з іх — баскетбол 3х3, які ўжо ўспрымаецца не як малодшы брат класічнага баскетбола, а як самастойны і самадастатковы від спорту. Сёння баскетбол 3х3 — сапраўдны трэнд. Ён хуткі, дынамічны, відовішчны — задавальняе ўсе пажаданні сучаснага гледача. Добра адчувае гэты трэнд і айчынны баскетбол. Беларуская федэрацыя баскетбола прыкладае максімум намаганняў для развіцця баскетбола 3х3, гэты від не сыходзіць са стужак спартыўных навін, што прыцягвае ўвагу насельніцтва. Прэзідэнцкі спартыўны клуб рэалізоўвае праект па адкрыцці пляцовак па ўсёй краіне, на якіх вялікі баскетбол пачынаецца з фармату 3х3 (ці колькі збярэцца гульцоў у двары). З кожным годам пашыраецца і беларуская геаграфія баскетбола 3х3.

У 2023 годзе на адзін горад, дзе баскетбол 3х3 атрымаў прызнанне, стала больш, ім стаў Салігорск. Сёлета тут быў створаны баскетбольны клуб «Шахцёр», які стаў базавым для нацыянальнай мужчынскай зборнай Беларусі. Часу на разварушванне ні ў кога не было. У канцы лістапада «Шахцёр» стаў першай беларускай камандай па баскетболе 3х3, якая прыняла ўдзел у чэмпіянаце Расіі. І навічкі не згубіліся — адразу выйшлі ў топ-дывізіён чэмпіната. У студзені яны выступяць у тандэме «Майстар» чэмпіянату Расіі, слабарніцтвы прыме Салігорск. А яшчэ каманда паспела заваяваць «серабро» ў расійскай Лізе Сяброўства. Рашуча і ўпэўнена «Шахцёр» уварваўся ў баскетбольнае жыццё краіны і абяцае, што гэта толькі пачатак. Як яму гэта ўдалося і якія перспектывы адкрываюцца перад камандай, «Звязда» даведалася ў спецыялістаў і саміх спартсменаў. Увазе чытачоў — тры бакі самай маладой беларускай каманды па баскетболе 3х3 і ў цэлым гэтага трэндавага віду.

КІРАЎНІЦТВА: «ЦАЛКАМ ЛАГІЧНА ЗВЯРНУЦЬ ПІЛЬНУЮ ЎВАГУ НА ГЭТЫ ВІД»

«У Салігорску багатыя традыцыі ў развіцці гульнявых відаў спорту, ёсць валейбольная, хакейная, футбольная каманды. І калі ўзнікла магчымасць дапоўніць гэтую палітру баскетболам, мы яе не ўпусцілі. Стаўка на баскетбол 3х3 была зроблена невыпадкова, бо ў гэтым відзе ў нас ёсць магчымасць заявіцца ў чэмпіянат Расіі. Тым больш склалася не вельмі добрая сітуацыя з баскетбольным клубам «Мінск», які не выканаў свае абавязкі ні перад гульцамі, ні перад нацыянальнай зборнай. Салігорск і «Беларуськалій» падставілі плячо, каб наша нацыянальная каманда па баскетболе 3х3 магла плённа рыхтавацца да Гульняў сяброўства і Гульняў БРІКС, якія пройдуць у 2024 годзе», — расказвае **Настасся МАРЫНІНА, генеральны сакратар — выканаўчы дырэктар Беларускай федэрацыі баскетбола**. «Міжнародныя санкцыі для баскетбола 3х3 не такія строгія, як да класічнага баскетбола. У 3х3 больш насычаны каляндар. Таму цалкам лагічна звярнуць самую пільную ўвагу на гэты від спорту», — адзначае Настасся Марыніна.

Генеральны дырэктар ААТ «Беларуськалій» Іван ГАЛАВАТЫ падкрэсліў, што ідэя стварыць у Салігорску баскетбольны клуб лунала ў паветры ўжо даўно. Перашкаджала толькі адно — адсутнасць умоў. Але як толькі ў спартыўным комплексе «Шахцёр» з'явілася сучасная камфортная гульнявая зала, ніякіх перашкод для стварэння каманды не засталося. «Каб атрымаць высокі вынік, трэба стварыць належныя ўмовы для працы. У мінулым годзе мы закончылі будаўніцтва новага спартыўнага комплексу, дзе сёння камфортна сябе адчуваюць і спартсмены, і трэнерскі штаб. Цяпер наша задача — заразіць салігарчан баскетболам. Стварыўшы каманду, мы ўжо прагучалі ў баскетбольным свеце, на нас накіравана шмат увагі, трэба адпавядаць, прыцягваць больш дзяцей у баскетбол. Я ўпэўнены, што Салігорск будзе папулярным горадам сярод прафесійных баскетбалістаў і сярод аматараў гэтай гульні», — адзначыў ён.

Баскетболам 3х3 Салігорск абмяжоўвацца не збіраецца. У планах — стварэнне тут каманды па класічным баскетболе. Калі дакладна гэтыя планы ажыццявяцца, сказаць пакуль цяжка. Галоўнае, што ёсць цікавасць, жаданне і ўмовы. Сёння гульцы «Шахцёра» трэніруюцца на базе мультыфункцыянальнага спартыўнага комплексу з такой жа назвай. Як расказаў Іван Галаваты, комплекс, што ўключае ў сябе тры футбольныя палі, тэнісны манеж з трыма кортамі, а таксама спартыўны манеж, дзе размешчаны залы для баскетбола, валейбола, адзінаборстваў, гімнастычная і трэнажорная залы, быў пабудаваны ўсяго за тры гады.

ТРЭНЕРСКІ ШТАБ: «СТОМЛЕНАСЦЬ — НЕ МЕРА ПРАЦЫ. МЕРА ПРАЦЫ — ВЫНІК»

Над рэалізацыяй усіх амбіцыйных планаў разам са спартсменамі працуюць спецыялісты па баскетболе 3х3, запрошаныя з Расійскай Федэрацыі. «Чаму запрасілі расійскіх трэнераў? Справа ў тым, што мы вырашылі фарміраваць прафесійную каманду па баскетболе 3х3, а для гэтага патрэбны дасведчаныя трэнеры. Не ўсе беларускія спецыялісты былі гатовыя засяродзіцца толькі на гэтым відзе. Салігорск — амбіцыйны горад, і калі ўжо ствараць каманду, то рабіць яе прафесійнай і моцнай. Таму былі запрошаны найлепшыя трэнеры ў баскетболе 3х3. Але ўвесь асноўны склад клуба: начальнік каманды, дактары — гэта беларускія спецыялісты, якія добра ведаюць гульцоў», — тлумачыць Настасся Марыніна.

За агульную фізічную падрыхтоўку баскетбалістаў адказвае **Яўген БУРЫН**, які падрыхтаваў пераможцаў Еўралігі, Адзінай лігі ВТБ і чэмпіёнаў Расіі. Цяпер «Шахцёр» актыўна рыхтуецца да чарговага этапу чэмпіянату Расіі, таму трэніроўкі па агульнай фізічнай падрыхтоўцы досыць напружаныя. Некалькі дзён на адпачынак падчас навагодніх свят — і зноў у залу. Ніхто нават не думае пра стомленасць. «Стомленасць — не мера працы. Мера працы — гэта вынік. Мы настроены біцца і змагацца на кожным матчы. З кожным этапам чэмпіянату Расіі сапернікі становяцца мацнейшымі. Але і мы не расслабляемся. З кожным матчам сапернікі больш спазнаюць нашу каманду і пачынаюць да нас інакш ставіцца. Кожны матч — гэта выклік і мы рыхтуемся паказаць тое, што мы можам. Ад таго і задачы на кожны матч перад гульцамі простыя — гуляць як мага лепей. У гэтым сезоне ў нас няма задачы перамагчы ўсіх. У першым сезоне трэба зарэкамендаваць сябе. З намі ўжо сталі лічыцца, і для першага сезона гэта выдатна», — разважае Яўген Бурын. А працы ў баскетбалістаў сапраўды вельмі шмат, бо, як заўважыў спецыяліст, у баскетболе 3х3 няма права на памылку: памыліўся ў дзвюх атаках — прайграў матч. Але ж тым цікавей для гледачоў і, магчыма, цяжэй для спартсменаў.

Усе гульнявыя цяжкасці «Шахцёр» будзе пераадольваць пад кіраўніцтвам **заслужанага трэнера Расіі Уладзіміра АГАБАБ'ЯНА**. У 2021 годзе пад яго кіраўніцтвам мужчынская зборная па баскетболе 3х3 стала сярэбраным прызёрам Алімпійскіх гульняў у Токіа. Трэнер упэўнены, што ў баскетбола 3х3 вялікая будучыня, тым больш што з кожным годам градус увагі да яго толькі павышаецца. «Я памятаю, калі сам гуляў у класічны баскетбол, у мяне было поўнае адмаўленне баскетбола 3х3. Па сутнасці, тады гэта быў звычайны стрытбол, дзе той, хто горш трымае ўдар, прайграе. Але сёння гэта абсалютна іншы від спорту, з прафесійным падыходам. Баскетбол 3х3 дае магчымасць гульцам рознага ўзроўню аднолькавыя шанцы дасягнуць поспеху. Ды і глупства адмаўляць алімпійскі від спорту. Рэальна за гэтым відам будучыня, і важна, каб гэта як мага хутчэй пачалі разумець і функцыянеры, і трэнеры, і спартсмены», — разважае Уладзімір Агабаб'ян.

Зыходзячы з гэтага, перад маладой амбіцыйнай камандай «Шахцёр» цяпер адкрыты ўсе дзверы. Таму і задачы перад спартсменамі стаяць максімальныя. «Трэба рэальна глядзець на справы. У чэмпіянаце Расіі мы ўжо паказалі нядрэнны вынік, але можам яшчэ лепей. Канешне, у чэмпіянаце Расіі ёсць шэраг каманд, з якімі сёння нам вельмі складана спаборнічаць. У іх больш вопыту, мацнейшыя гульцы. Але гэта не азначае, што мы склалі «лапкі» і прынялі такое становішча спраў. На папярэдніх этапах чэмпіянату Расіі мы паказалі вынік, на які разлічвалі. Не без нерваў, не без памылак, натуральна. У баскетболе 3х3 ёсць такі фактар, як удача, і былі моманты, калі нам пашанцавала. Таму задачу мы выканалі. Выдатнае выступленне — пытанне часу. Мы ўсё гэта разумеем і працягваем працаваць», — адзначае Уладзімір Агабаб'ян. Ён прызнаецца, што прапанова працаваць у салігорскім клубе зацікавіла яго найперш перспектыўнасцю. А выдатныя ўмовы для працы сталі прыемным бонусам: «Я яшчэ малады трэнер, мне хочацца развівацца, адкрываць для сябе нешта новае і правяраць свае здольнасці. «Шахцёр» на дадзеным этапе ўсё гэта дае. Хочацца зрабіць так, каб у Салігорску людзі адкрылі для сябе баскетбол 3х3, каб як мага больш людзей паверылі ў гэты від спорту і больш ніколі не было ніякай недаацэнкі».

СПАРТСМЕНЫ: «КАМАНДНАЯ ХІМІЯ ПРЫСУТНІЧАЕ»

У склад «Шахцёра» ўвайшлі спартсмены, добра вядомыя ў Беларусі: Сяргей Вабішчэвіч, Максім Каратцоў, Максім Сазонаў, Ян Марынін, Ілья Мілашэўскі, Аляксей Навойчык, Антон Зарэцкі і Аляксей Балдзін. Большасць з іх — выхадцы баскетбольнага клуба «Мінск». Аляксей Навойчык і Максім Сазонаў — выхавальнікі гродзенскай школы баскетбола, Антон Зарэцкі — прадстаўнік Віцебскай вобласці. «Шахцёр» — гэта сплаў маладосці і досведу. І, па словах спецыялістаў, гэта самая аптымальная формула для каманды. Самы яркі доказ — выступленне гэтых баскетбалістаў на II Гульнях краін СНД. Тады зборная Беларусі, касцяк якой склалі баскетбалісты «Шахцёра», заваявала залатыя медалі, падарыўшы гледачам цудоўныя матчы.

«Новая каманда — новыя людзі. У нас змяніліся толькі трэнеры, а каманда засталася ранейшай. Канешне, змянілася спецыфіка работы. Але на тое мы і прафесіяналы, каб адаптавацца і плённа працаваць. Мы заўсёды хочам перамагаць, мы ведаем, як камандай ісці да сваіх мэт. І гэта дае нам упэўненасць», — дзеліцца Ілья Мілашэўскі, прадстаўнік «маладняку». Зрэшты, такое раздзяленне па пакаленнях важнае толькі для журналістаў. Як заўважыў самы дарослы (чытай дасведчаны) гулец «Шахцёра» Сяргей Вабішчэвіч, баскетбалісты адзін аднаму ў пашпарт не глядзяць. Важна зусім іншае: «Гэта баскетбол 3х3, тут трэба баяцца кожнага і нікога не баяцца. Таму ў нашым відзе спорту важную ролю адыгрывае псіхалогія. Усё завязана на эфектыўным узаемадзеянні паміж гульцамі, павінна быць камандная хімія. У нас яна ёсць. А ёсць камандная хімія — ёсць агульны вынік».

Валерыя СЦЯЦКО.
Фота Беларускай федэрацыі баскетбола.

г. Салігорск.

ООО «Фрондера» извещает о проведении публичных торгов в форме открытого аукциона по продаже имущества ОАО «БЕЛГРАН»

Лот	Наименование	Начальная цена с учетом НДС 20 %, бел. руб.	Задаток, бел. руб.	Шаг аукциона, бел. руб.
1	Аппарат для нагрева и охлаждения воды YLR2-5-X, инв. № 1697_; водонагреватель EPPV-27, инв. № 1666; водонагреватель электрический Timberk SWH MS2 10 H, инв. № 6346; аппарат для нагрева и охл. воды YLR2-5-X, инв. № 1697	90,72	9,07	4,54
2	Зеркало, инв. № 413; зеркало, инв. № 413	5,28	0,53	0,26
3	Комплекты мебели (бухгалтерия) 1. Шкаф для документов со стеклом, 2 шт.; комплекты мебели (бухгалтерия) 2. Шкаф для документов закрытого типа, 6 шт.; комплекты мебели (бухгалтерия) 3. Шкаф с полками для одежды, 2 шт.; комплекты мебели (бухгалтерия) 4. Тумба офисная, 3 шт.; комплекты мебели (бухгалтерия) 5. Стол письменный, 4 шт.; комплекты мебели (бухгалтерия) 6. Тумба под стол, 3 шт.; комплекты мебели (бухгалтерия) 7. Стол овальный; комплекты мебели (бухгалтерия) 8. Комод; комплекты мебели (бухгалтерия) 9. Приставной стол (инв. № 1860)	325,92	32,59	16,30
4	Аппарат факсимильный Panasonik KX-FC966, инв. № 1720; ИБП Powerex Vi650LED, инв. № 9719; факс Panasonic; телефонный аппарат Panasonic KT-TS, инв. № 247; радиотелефон Panasonic KT-TG, инв. № 312; телефон сотовый GSM Nokia X 16Gb, инв. № 853; телефон сотовый ZTE F327S черный,с/н 864581034946230, инв. № 13205; телефон сотовый Huawei P40 lite E полночный черный, с/н 864754042565363, инв. № 12966; телефон сотовый Huawei P40 lite E полночный черный, с/н 864754043711222, инв. № 12967	98,88	9,89	4,94
5	Тепловентилятор эл. Scoole SC FH, инв. № 11447; тепловентилятор эл. Scoole SC FH SP 20 02, инв. № 11447; нагреватель воздуха электр. Ecoterm EHR-03/1E, инв. № 12373	12,72	1,27	0,64
6	Эл. обогреватель масл. «Термия», инв. № 918, эл. обогреватель масл. «Термия»; эл. обогреватель масл. «Термия», инв. № 914; обогреватель масляный «Термия»; эл. обогреватель масл. «Термия», инв. № 916; эл. обогреватель «Термия», инв. № 907; обогреватель; обогреватель	73,68	7,37	3,68
7	Шкаф со стеклом, инв. № 1855/1, угловая полка (набор мебели каб юриста), инв. № 1859; шкаф гардеробный, инв. № 1855/3; стол с вырезом и тумбой, инв. № 1855/4	64,56	6,46	3,23
8	Огнетушители, инв. № 317, 318, 3 шт.; огнетушитель ОП-4, инв. № 237, 3 шт.	31,68	3,17	1,58
9	Блескомер WGG60-S, инв. № 451	480,00	48,00	24,00
10	Ноутбук HP G72-b01ER, инв. № 663; маршрутизатор Keenetic Lite, инв. № 100841; ноутбук HP Envy 17-Joder, инв. № 1634; ноутбук HP Envy 470 GO, инв. № 1636; ноутбук HP Envy 470 GO, инв. № 1636*; нетбук Samsung; маршрутизатор Keenetic KN 1711, инв. № 100842	319,92	31,99	16,00
11	Комплект мебели (гостевая 1. Кухонный шкаф-стол; комплект мебели (гостевая 2. Кухонный модуль, 2 шт.; комплект мебели (гостевая) 3. Кухонная столешница; комплект мебели (гостевая) 4. Полка, 3 шт.; комплект мебели (гостевая) 5. Журнальный столик (инв. № 1866*); комплект штор д/гостевой дир., инв. № 1404	41,52	4,15	2,08
12	Комплект мебели (главный инж.) 1. Стол для переговоров; Комплект мебели (главный инж.) 2. Стол; комплект мебели (главный инж.) 3. Приставка к столу; комплект мебели (главный инж.) 4. Тумба; комплект мебели (главный инж.) 5. Шкаф для документов; комплект мебели (главный инж.) 6. Шкаф гардеробный, 2 шт.; комплект мебели (главный инж.) 7. Шкаф со стеклом (инв. № 1861)	191,52	19,15	9,58
13	Комплект мебели (кабинет зам. дир. по строительству) 1. Шкаф витрина; комплект мебели (кабинет зам. дир. по строительству) 2. Шкаф со стеклом, 2 шт.; комплект мебели (кабинет зам. дир. по строительству) 3. Угловой стол; комплект мебели (кабинет зам. дир. по строительству) 4. Тумба (инв. № 2962)	268,56	26,86	13,43
14	Комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад» 1. Рецепшен, 2 шт.; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад» 2. Обогреватель; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад» 3. Тумба; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад» 4. Шкаф гардеробный; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад» 5. Шкаф со стеклом, 4 шт.; комплект мебели (приемная) + обогреватель «Каскад» 6. Тумба с роллетом (инв. № 1853); КСА «Миника-НТС» 1102Ф, инв. № 5890; вешалка м15, инв. № 276	225,60	22,56	11,28
15	Стол фрезерованный с пропуском на хром. опорах, инв. № 6839; печь микроволновая Horizont 20MW800-1479, инв. № 1790; стол прямой 145*56*91, инв. № 1862/4; эл. чайник Bosch, инв. № 1308	84,48	8,45	4,22
16	Шкаф для документов со стеклом, инв. № 6850; подставка под системный блок подкатная 250*480*120, инв. № 6845; тумба 83*80*40, инв. № 1862/6; тумба 83*80*40, инв. № 1862/6*; шкаф для документов	54,48	5,45	2,72
17	Монитор LG, инв. № 637; принтер лазерный SENSYS LBP3000, инв. № 602; принтер Samsung; монитор Samsung, инв. № 661; копировальный аппарат Canon FC 128, инв. № 668; принтер HP LJ 1010, инв. № 1821; монитор 17 LG 1718S, инв. № 629; ПЭВМ ICS в комплекте с монитором Samsyng SyncMaster 943, инв. № 660; принтер XEROX	240,96	24,10	12,05
18	Вентилятор FA-5557 напольный, инв. № 1376; печь м/в («Горизонт»), инв. № 1485; эл. обогреватель «Термия»	39,36	3,94	1,97
19	Ваза Габбро полир., высота 250 мм ЭН, инв. № 8648; ваза Габбро б-н, инв. № 7189; бетонная полуваза, инв. № 9617; бетонная полуваза, инв. № 9618	806,40	80,64	40,32
20	Подшипники по описи 10.5 в ассортименте (480 шт.); подшипник качения 1680207AK10C17(RU), 2 шт., инв. № 101710	3009,60	300,96	150,48
21	Угольник УШ 630х400, 3 шт., инв. № 48; пика для отбойного пневмомолотка, 6 шт., инв. № 55; пика к отб. молотку (МО-2,3,4), 3 шт., инв. № 1324; пика-зубило П-31 к отб. молотку (МО-2), 2 шт., инв. № 209; катушка МО-100Б 380В ПВ 100, 1 шт., инв. № 7618; кольцо А55, 20 шт., инв. № 1012; кольцо А80, 20 шт., инв. № 1024; кольцо Б35, 30 шт., инв. № 1025; фильтр комбинированный РУ-60М марка А1Р1D, 12 шт., инв. № 6522	369,60	36,96	18,48
22	Щетка абразивная 320, 36 шт., инв. № 1754; щетка абразивная 46, 50 шт., инв. № 1752; щетка абразивная 120, 48 шт., инв. № 1753; щетка абразивная 500, 12 шт., инв. № 1754	1051,20	105,12	52,56
23	Линейка изм. 1000 мм b40, 2 шт., инв. № 459; линейка изм. 300 мм, 7 шт., инв. № 588; линейка изм. 500 мм, 3 шт., инв. № 593; рамка 2-м верт. EEM-V-302-20, инв. № 1441; рамка 2-м верт. EEM-V-302-10, инв. № 1442; рамка 2-м гориз. EEM-G-302-20, 10 шт., инв. № 1443; рамка 3-м верт. EEM-V-303-20, 4 шт., инв. № 1444; рамка 3-м гориз. EEM-G-303-20, 2 шт., инв. № 1445; рамка 4-м верт. EEM-V-304-10, 2 шт., инв. № 1446; рамка 4-м гориз. EEM-304-20, 3 шт., инв. № 1447; рамка 4-м гориз. EEM-G-304-10, инв. № 1448; розетка 1-м EET01-034-20, 5 шт., инв. № 1449; розетка 1-м RJ-45 EEK01-035-20, 5 шт., инв. № 1450; розетка 1-м EEA00-027-20, 2 шт., инв. № 1451; розетка 2-м EET01-134-20 2 шт., инв. № 1452; розетка RJ-45 EEK00-135-10, 5 шт., инв. № 1453; розетка 1-м EEA00-027-10, 3 шт., инв. № 1455; выключатель 2-кл с индикатором 10А (11 шт.), инв. № 1440; коробка разветвител. 108х108х58 КС, 7 шт., инв. № 1457; гигрометр ВИТ-1, инв. № 164; устройство ИЗУ 70-400, 10 шт., инв. № 1500; выключатель ВА 47-63-3 25А, 3 шт., инв. № 1497; доводчик № 3 бол. до 80 кг, серый, инв. № 6486; разъем РШ-ВШ-30 25А, 8 шт., инв. № 1282; коробка уст. СП 68-40, 5 шт., инв. № 1456	145,58	14,56	7,28
24	Круг шлиф. 63*20*20 (991), инв. № 3622; сальник 240х280 (1902), 82 шт., инв. № 947; инструмент гибкий шлиф. Д100№Р, 6 шт., инв. № 1248; алмазный гибкий шлифовальный круг д100, 2 шт., инв. № 5311; инструмент гибкий д100 р Т, 2 шт., инв. № 1590; инструмент гибкий шлифовальный (3 шт.), инв. № 1328; уплотнение вала 65х85х10 RST, 7 шт., инв. № 3731; виброметр; инструмент алмазный на орг. связ. станд. 28-20, 1,72 шт., инв. № 12932; инструмент алмазный шлиф. стандарт из синтетич. алмазов Д250, АС 200/160, 2 шт., инв. № 9897; инструмент алмазный на органической связке стандарт д250 200-160, инв. № 9897; полировальник ф200 мм, инв. № 1487; фреза алмазная ФАШ д200 гринт люкс, инв. № 1339; инструмент шлиф. ф200х22р 7/5 АП-1, 2 шт., инв. № 1424; инструмент шлиф. ф200х22р 5/3 АП-1, инв. № 1425, 3 шт., инв. № 1425; полировально-шлиф. инстр. д190-200, 8 шт., инструмент АС ф190 28/20 60к тип «Чашка», инв. № 1240; инструмент АС ф190 40/28 тип «Чашка», 4 шт., инв. № 1241; инструмент АС ф190 28/20 тип «Чашка», 2 шт., инв. № 1242; инструмент АС ф190 14/10 тип «Чашка», инв. № 1246	594,33	59,43	29,72
25	Микроволновка Midea, инв. № 1462; огнетушитель, 5 шт.; напольное покрытие 3 м^2 (резиновый настил), инв. № 132; термовоздуходувка GHG660, инв. № 4510; УШМ DeWalt; набор головок и бит 94 пр. 1/4", 1/2" PRO STARTUL NEW CASE, инв. № 12378; УШМ Makita; тепловентилятор ARESA 2000 Вт, инв. № 12099; эл. обогреватель масл. «Термия», инв. № 913_*; ящик силовой ЯБЗ-250-3р с пред., инв. № 1522; огнетушитель ОП-8 (10), инв. № 176; огнетушитель ОП-4 з МИГ, инв. № 317; огнетушитель ОУ-3, инв. № 318; огнетушитель, 2 шт.; конвектор Ballu BEC/SM-1000/арт. 128679, инв. № 12055; лопата штыковая 205400 мм с ребрами жесткости Startul Garden, инв. № 11820; эл. обогреватель «Термия», инв. № 913; конвектор эл. «Термия» ЭВНА 2,0/230 С2 2,0 с ножками опорными, инв. № 101226, 101227; перфоратор BOSCH GBH 2-24, инв. № 499; аккумуляторная батарея, инв. № 4272; аккумуляторная батарея, инв. № 11284; аккумуляторная батарея СТАРТ.БАТ 6СТ-190 (2 шт.), инв. № 9316	758,88	75,89	37,94
26	Круг истирания ЛКИ-2; инструмент алмазный на органической связке стандарт д250 80-63, инв. № 9898; инструмент алмазный на органической связке стандарт д250 60-40, инв. № 101411; инструмент алмазный на органич. связке стандарт Д200 АС 40/28, инв. № 101410; инструмент алмазный на органич. связке стандарт Д200 АС 14/10, инв. № 12933; инструмент алмазный на органической связке стандарт д200 200-160, инв. № 12929; инструмент алмазный на органической связке стандарт д200 14-10, инв. № 12933; инструмент алмазный на орган. связке Fikert 140 600, инв. № 100979; круг гибк. пол. ф125 мм мокрый, 12 шт., инв. № 1528; алмазный элемент 400 Fikert 140, инв. № 1352; инструмент АС F600 40/28 Fikert140, 2 шт., инв. № 1315; инструмент АШ 14/10 Fikert140 (5 шт.), инв. № 1582; диск алмазный шлиф. из синт. алмазов, 2 шт., инв. № 6289; инструмент шлиф. ф100 80-63 улитка, 4 шт., инв. № 1342; инструмент шлиф. ф250х12 5/3, инв. № 1477	1070,88	107,09	53,54
27	Удлинитель на катушке 10 м, инв. № 1461; удлинитель УХ1-25 30 м, инв. № 1524; угольник УШ 250х160, инв. № 223; угольник 400 мм 3431-40 z01, инв. № 4826; щетки угольные к-т 6,3х8х15 мм Flex, инв. № 11169; редуктор БПО-5-4м пропановый (для бытового назначения) «Редиус 168», инв. № 10462; горелка д/обжига камня 150ММ, 2 шт., инв. № 1749,18	73,92	7,39	3,70
28	Агрегат отопительный АО-ЭВО, инв. № 1705; холодильник-бар «Садко-2», инв. № 1764; печь микроволновая NORMANN AMW-915, инв. № 12409; морозильник М-164, инв. № 1745; водонагреватель, инв. № 1702	451,20	45,12	22,56
29	Лампа КЛЭТ 40В, 10 шт., инв. № 4623; щиток прозрачный, 4 шт., инв. № 443; щиток НБТ защитный, 4 шт., инв. № 166; пояс пожарный, 2 шт., инв. № 3623; патрон Е40ф, 50 шт., инв. № 170; очки газорезчика, инв. № 334; термометр технический ТТП-2, инв. № 167; лампы ДРЛ 250 Е40 КС, 7 шт., инв. № 495; эмаль ПФ-115 синяя, 2 шт., инв. № 3766; петля оконная, 9 шт., инв. № 1271; лента сигнальная цв. бел-крас 250 м, инв. № 3629; сверло АС350 ф120 500/400 22кар, 2 шт. инв. № 1293; шестигранник М 8х120 сантехнич., 8 шт., инв. № 378; шестигранник М10х100 сантехнич., 2 шт., инв. № 379; шестигранник М10х120 сантехнич., 8 шт., инв. № 380; бур-сверло SDSp 5-160-100, 2 шт. инв. № 4440; сверло по бетону 6-80, 5 шт., инв. № 335; ФАТ d 100 мм 125/100 М2-01-2М, 3 шт., инв. № 1488	261,74	26,17	13,09
30	Генератор сварочный ЕР200Х-HS-200AD, инв. № 1505; каска защитная белая, инв. № 39; каска защитная оранжевая, инв. № 4492; каска защитная СОМЗ-55, 2 шт., инв. № 13319; сапоги мужские белые 45 р., 2 пары, инв. № 101177; сапоги мужские белы 45 р., 2 пары, инв. № 101569; сапоги мужские ПВХ, инв. № 101104; чулок вкладной «Полизон» (45), 2 шт., инв. № 101180; чулок вкладной «Полизон» (46), 1 шт., инв. № 101472; кисть флейц, инв. № 3694; перчатки КЦС-2 тип L-U-32 (L), 3 шт., инв. № 101181; лампы ртутные ДРЛ 700 220 в, 20 шт., инв. № 4542; счетчик 3ф-10-20А СА4И699, инв. № 1281; пруток бронза БрАЖ 9-4ф 150 м, 5,30 кг, инв. № 4906	536,40	53,64	26,82
31	Сетка-рабица 50х50-2,0 1,5*10, инв. № 5655; рукав РВД 12-25-4000 М22х1.5, 6 шт., инв. № 1264; ведро 10 л. ман., инв. № 5542; шланг поливочный армированный 12 (12,7 мм), 25 м, инв. № 12068; лампа МО 36-60, 11 шт., инв. № 364; лампа МО 12-60, 96 шт., инв. № 4517; кисть радиаторн. КФР 65 мм (№№ 2, 5), инв. № 5549; щетка для мытья столешниц, инв. № 4042; валик 150 мм для масляных красок, инв. № 4785	146,40	14,64	7,32
32	Кран шаровый м/м Ду 65 Ру 16, РФ, 7 шт., инв. № 4529	302,40	30,24	15,12
33	Пила циркулярная Bosch GKS 160; УШМ DeWalt, 9 шт.; УШМ Makita д230, инв. № 3254; нагреватель переносной дизел., инв. № 985; нагреватель переносной дизел., инв. № 986	1115,04	111,50	55,75
34	Тележка гидравлическая АС 25 2500 кг, инв. № 8719; уровень брусковый 1,5 м магн. 3-глаз., инв. № 673; УШМ Makita д230, 5 шт.; УШМ Flex, 3 шт.; УШМ Makita малая, 2 шт.	1090,56	109,06	54,53
35	Система видеонаблюдения	2880,00	288,00	144,00
36	Кран козловой эл. КСК-32, инв. № 534	55506,00	5550,60	2775,30
37	Кран мостовой, 15 т, инв. № 112	8568,00	856,80	428,40
38	Кран мостовой эл. г/п 5 т, инв. № 124	20496,00	2049,60	1024,80
39	Кран мостовой г/п 10 т, 28,5 м, инв. № 175	27510,00	2751,00	1375,50
40	Кран-балка подвесная эл. г/п 3,2 т, инв. № 121	2604,00	260,40	130,20
41	Диск д/пилы ПТ-300, инв. № 142	3990,00	399,00	199,50
42	Диск д/пилы ПТ-300, инв. № 143	3990,00	399,00	199,50
43	Диск ф3.5М, инв. № 140	4242,00	424,20	212,10
44	Диск ф3.5М, инв. № 141	4242,00	424,20	212,10

В отношении лотов №№ 1–16 проводятся восьмые повторные торги. **Стоимость снижена на 80 %.** Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 101 (29981) от 30.05.2023, стр. 15, № 132 (30012) от 12.07.2023, стр. 14, № 148 (30028) от 03.08.2023, стр. 15, № 163 (30043) от 24.08.2023, стр. 10, 11, № 183 (30063) от 21.09.2023, стр. 10, 11, № 196 (30076) от 10.10.2023,стр. 14, 15, № 217 (300947) от 09.11.2023, стр. 9, 10, № 234 (300964) от 02.12.2023, стр. 14, 15.

В отношении лотов №№ 17–35 проводятся шестые повторные торги. **Стоимость снижена на 60 %.** Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 132 (30012) от 12.07.2023, стр. 14, № 163 (30043) от 24.08.2023, стр. 10, 11, № 183 (30063) от 21.09.2023, стр. 10, 11, № 196 (30076) от 10.10.2023, стр. 14, 15, № 217 (300947) от 09.11.2023, стр. 9, 10, № 234 (300964) от 02.12.2023, стр. 14, 15.

В отношении лотов №№ 36–44 проводятся седьмые повторные торги. **Стоимость снижена на 65 % в отношении лотов №№ 37–44. Стоимость снижена на 45 % в отношении лота № 36.** Ранее публикация размещалась в газете «Звязда» № 113 (29993) от 15.06.2023, стр. 14, № 143 (30023) от 27.07.2023, стр. 10, № 158 (30038) от 17.08.2023, стр. 10, № 183 (30063) от 21.09.2023, стр. 10, 11, № 196 (30076) от 10.10.2023,стр. 14, 15, № 217 (300947) от 09.11.2023, стр. 9, 10, № 234 (300964) от 02.12.2023, стр. 14, 15

Местонахождение лотов №№ 1–16: г. Минск, ул. Мележа, 5; **лотов №№: 17–44:** г. Минск, ул. Радиальная, д. 11А

Ограничения (обременения): лоты №№ 36–44 имеют обременения в виде заключенных договоров аренды. Подробная информация об обременениях по тел. 80173958917

Дата и время проведения торгов	**11 января 2024 года в 12.00 (регистрация с 11.30 до 11.55) по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127**
Срок приема заявлений и внесения суммы задатка	**С 10.00 26 декабря 2023 года до 16.00 9 января 2024 года**

Условия для участия в торгах:

1. До подачи заявления необходимо внести задаток на р/с **BY36ALFA30122215570040270000**, код банка ALFABY2X, УНП 192789344. Получатель – ООО «Фрондера», назначение платежа: OTHR 40901. Задаток для участия в торгах по Лоту ___, ОАО «БЕЛГРАН», проводимых 11.01.2024.

2. Заявление на участие (на каждый лот отдельное) и необходимые документы (соглашение о правах и обязанностях сторон в 2 экземплярах (на каждый лот отдельное), копия платежного поручения о перечислении задатка, копия паспорта (стр. 31–33, действующая прописка); копия свидетельства о государственной регистрации – для ИП и юр. лица; документ, подтверждающий полномочия руководителя или представителя юр. лица, копия Устава – для юр. лица) принимаются в рабочие дни с 10.00 до 18.00 по адресу: г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127. Документы могут подаваться посредством направления почтой (220113, г. Минск, а/я 524) или личной подачи. Заявления, поступившие после установленного срока, не рассматриваются. Сроком поступления заявления является дата и время получения организатором торгов оригинала заявления на участие в аукционе и полного пакета прилагаемых документов (в случае направления почтой – дата и время поступления документов на абонентский ящик организатора торгов).

3. К участию в торгах допускаются лица, подавшие организатору торгов в указанный в извещении о проведении торгов срок заявление с приложением необходимых документов и зарегистрированные в журнале регистрации на участие в торгах. Победителем аукциона признается участник, предложивший в ходе торгов наивысшую цену. Результаты торгов оформляются протоколом в день проведения торгов.

4. В случае если аукцион признан несостоявшимся в силу того, что заявление на участие в нем подано только одним участником или для участия в нем явился только один участник, при согласии этого участника приобрести предмет торгов по начальной цене, увеличенной на 5 %, комиссия в день проведения аукциона оформляет протокол о продаже предмета торгов этому участнику аукциона.

5. Победитель аукциона (Претендент на покупку) обязан возместить Организатору аукциона стоимость затрат на организацию и проведение открытого аукциона (вознаграждение аукциониста и затраты по размещению публикации в газете) на основании счета-фактуры и акта в течение 5 (пяти) календарных дней со дня проведения аукциона. **Вознаграждение аукциониста – 7 % от конечной цены предмета торгов.** Победитель аукциона (Претендент на покупку) должен подписать с Продавцом договор купли-продажи предмета торгов после возмещения затрат на организацию и проведение аукциона в течение 15 (пятнадцати) рабочих дней с момента подписания протокола о результатах торгов. Оплата приобретенного предмета торгов должна быть произведена в полном объеме не позднее 15 (пятнадцати) рабочих дней со дня проведения торгов.

6. Подробнее с правилами проведения торгов можно ознакомиться в разделе «Ликвидация» на сайте https://orgtorg.by/info/.

7. Все желающие могут предварительно ознакомиться с предметом торгов. Контактное лицо для осмотра предмета торгов: **Евгений, +375293210039. Дополнительная информация по предмету торгов по тел. +375293210039.**

8. Организация и проведение аукциона осуществляются на основании норм положения «О порядке продажи имущества ликвидируемого юридического лица с публичных торгов», утвержденного постановлением Совета Министров Республики Беларусь от 08.01.2013 № 16

Информация о продавце	**ОАО «БЕЛГРАН», в лице ликвидатора – ООО «Партнёр-Консультант», тел. 8 (017) 395 89 17 (220070, г. Минск, ул. Радиальная, 11-а)**
Организатор аукциона	**ООО «Фрондера» 220113, г. Минск, ул. Мележа, 1, оф. 1127: ☎ 8 (029) 308 28 97 • e-mail: info.torgi@orgtorg.by • сайт https://orgtorg.by • telegram https://t.me/orgtorg**

САЦЫЯЛЬНЫ ЗАКАЗ ПІСЬМЕННІКАМ. ПРАПАНОВЫ Ў ЦК

Хто вінаваты ў тым, што на самым высокім узроўні ў сённяшняй мастацкай літаратуры не адлюстравана рэчаіснасць?.. Зразумела, самі пісьменнікі, аўтары яшчэ не напісаных раманаў. Хоць пра тое, што варта прыўнесці ў літаратуру нешта новае, заўжды рупіліся не толькі літаратуразнаўцы і крытыкі, але і высокія адказныя асобы ў частцы кантролю за літаратурным працэсам. Сведчыць пра гэта і наступны дакумент, які знаходзіцца ў Нацыянальным архіве Рэспублікі Беларусь: дакладная запіска старшыні Дзяржкамдруку БССР М. І. Дзяльца, падпісаная ім 4 снежня 1985 года і адрасаваная ў Цэнтральны Камітэт Камуністычнай партыі Беларусі. Запіска адрасавана непасрэдна ў Аддзел культуры ЦК.

Якім быў 1985 год для пісьменніцкага, кнігавыдавецкага асяроддзя толькі праз адну запіску не разгледзіш. Ды і тэкст даклада заўсёды вымагае сухіх ацэнак і жадання вымаляваць канкрэтную перспектыву (пажадана не падманлівую), нейкім чынам абгрунтаваць яе. Пра тое, што і як балела грамадству, чытачам у дачыненні роднага слова, роднай кнігі, можна ў некаторай ступені меркаваць па выказванні Васіля Быкава на адной з сустрэч (у снежні 1985 года ў Доме культуры ў Барысаве)... Пытанне: «Якое месца наша літаратура [займае] у свеце? Ці ведаюць яе на Захадзе? У Францыі? У Сарбоне?» Адказ Васіля Уладзіміравіча: «Не надта ведаюць. Кніжнага буму няма. Кнігарні завалены гожа выдадзенымі кнігамі. Здаецца, у 9-м Інстытуце ў Сарбоне выкладаюць мовы Савецкага Саюза, а беларуская мова не выкладаецца»...

А што да мастацкіх твораў, якія прыйшлі да чытача ў 1983 — 1985-м, то гэта і «Кар'ер» Васіля Быкава, і «Свае і чужынцы» Івана Чыгрынава, і раман Вячаслава Адамчыка «Год нулявы», і шмат іншага з вышыні сённяшняга часу, што можна лічыць як мастацкія з'явы.

«У адпаведнасці з пастановай ЦК КПБ «Аб рабоце Саюза пісьменнікаў БССР па кіраўніцтве літаратурна-мастацкімі часопісамі рэспублікі» (ад 9 снежня 1983 г.) Дзяржкамвыдат БССР прыняў загад № 51 ад 13.03.84 аб задачах выдавецтваў і камітэта, якія вынікаюць з дадзенага дырэктыўнага рашэння», — так пачынаецца «размова» «кніжнага» міністра, самага блізкага да літпрацэса кіраўніка дзяржоргана з пільнымі байцамі ідэалагічнага фронту...

М. Дзялец адразу пачынае пералік канкрэтных крокаў, якія, на яго і Дзяржкамдруку погляд, павінны паспрыяць справе. *«...1. Вызначаны і ажыццяўляецца шэраг мерапрыемстваў, скіраваных на стварэнне больш спрыяльных умоў у рабоце рэдакцый часопісаў і паляпшэнне работы выдавецтваў, якія выдаюць мастацкую літаратуру. У тым ліку прынятыя меры па паляпшэнні выдавецтвамі «Мастацкая літаратура» і «Юнацтва» адбору, перакладу, выдання і прапаганды на беларускай мове найлепшых твораў братэрскіх літаратур...»*

Якімі ж крытэрыямі кіраваліся ў сярэдзіне 1980-х у гэтай справе выдаўцы і іх кураторы з органа дзяржкіравання? *«...Пры адборы і планаванні выданняў па гэтых раздзелах выдавецтвы пачалі больш строга кіравацца рэкамендацыямі Дзяржкамвыдата СССР і Саюза пісьменнікаў СССР, Дзяржкамвыдата БССР і Саюза пісьменнікаў БССР, а таксама пісьменніцкіх арганізацый іншых рэспублік. У бягучыя і перспектыўныя тэматычныя планы ўключаюцца, як правіла, творы вядомых пісьменнікаў класічнай і сучаснай літаратуры. Перавага аддаецца таксама творам, якія адзначаны Ленінскімі, Дзяржаўнымі і літаратурнымі прэміямі. З улікам гэтых патрабаванняў праводзілася работа ў 1984 і 1985 гадах, а таксама складзены перспектыўныя тэматычныя планы на XII пяцігодку»*.

Як высвятляецца, ёсць нават і механізмы, што вынікаюць з прынцыпаў гэтай увагі... *«У выдавецтве «Мастацкая літаратура» вядзецца картатэка навінак найлепшых твораў літаратур народаў СССР. Гэта дазваляе аператыўна атрымліваць дакладную інфармацыю пра патрэбнае выданне пры яго планаванні і выпуску...»* Можна, вядома ж, зыходзячы з нашых сучасных памкненняў да «сусветнай лічбавізацыі» такую форму разглядаць як выключна архаічную... Але хацелася б заўважыць наступнае: сёння мастацкі пераклад літаральна гібее. Усё тое, што робіцца праз выпускі адроджанага альманаха «Далягляды», праз самотужныя памкненні асобных перакладчыкаў і некаторых выдавецтваў (у выпадку, калі іх да пэўных выданняў падштурхнулі самі літаратары-перакладчыкі) штосьці выдаць, носіць вельмі агульны, вельмі бессістэмны характар. Як выправіць гэта — можа быць, і знайшоўся б адказ на такое пытанне, калі б не шукалі адказаў на іншае пытанне: «А навошта гэта трэба?..»

З перакладчыкамі на рускую мову праблем не было. Караткевіча, напрыклад, выдатна пераклада Валянціна Шчадрына.

М. Дзялец канстатуе ў дакладной запісцы: *«У 1984 — 1985 гадах у перакладзе на беларускую мову выдавецтва выпусціла 2 кнігі лаўрэатаў Дзяржаўнай прэміі СССР, 3 кнігі лаўрэатаў рэспубліканскіх дзяржаўных прэмій (у 1983 годзе былі выдадзены: 1 кніга лаўрэата Дзяржаўнай прэміі СССР і 2 кнігі лаўрэатаў рэспубліканскіх прэмій). Усяго ж за гэтыя гады выйшлі 44 кнігі (у 1983 годзе — 21 кніга).*

Літаратура народаў СССР у перакладзе на беларускую мову выдаецца па серыях: «Паэзія народаў СССР», «Проза народаў СССР», а таксама асобнымі несерыйнымі выданнямі».

Выдавецтва і Дзяржкамдрук, уся сістэма дзяржаўнай падтрымкі зацікаўлены і ў прапагандзе праз новыя перакладныя выданні ў тым ліку беларускай нацыянальнай літаратуры. *«...У асноўным па серыях выдаюцца ў перакладзе на рускую мову і найлепшыя творы беларускіх пісьменнікаў: «Бібліятэка беларускай аповесці» , «Беларускі раман» (пачатыя ў 1972 годзе). У 1984 годзе гэты раздзел выданняў папоўніцца серыямі: «Беларуская паэзія» (уключае выбраную лірыку вядучых паэтаў класічнай і сучаснай беларускай літаратуры); «Кніга перакладчыка» (кожная кніга выходзіць у выглядзе анталагічнага зборніка беларускіх паэтаў, складзенага адным перакладчыкам). З 1987 года адкрываецца новая серыя: «Беларуская проза». Яна будзе ўключаць найлепшыя творы розных жанраў вядучых сучасных празаікаў рэспублікі. Гэтая серыя заменіць дзве серыі, якія цяпер дзейнічаюць: «Бібліятэка беларускай аповесці» і «Беларускі раман». Творы беларускай класікі будуць выходзіць асобнымі выданнямі і па-за межамі серый».*

Была выбудавана па-свойму ўнікальная праграма, якая насіла сістэмны характар у прапагандзе літаратур народаў СССР і ў пашырэнні ведання пра беларускую нацыянальную літаратуру праз рускую мову. Рэспубліка была зацікаўлена ў гэтым! Хоць і тады, чатыры і болей дзесяцігоддзі назад, зрабіць гэта было даволі няпроста. І не толькі з пункту гледжання адсутнасці матэрыяльных сродкаў. Якраз з імі ў разумных межах відавочных праблем не існавала. Не ўсё тады вымяралася рыначнымі падыходамі...

«Найноўшыя мастацкія творы братэрскіх рэспублік, — сведчыць кіраўнік Дзяржкамдруку, — друкуюцца ў штогодніку «Братэрства», які выдаецца з 1983 года...»

Аднаму з аўтараў гэтых радкоў давялося цесна кантактаваць з пісьменнікамі іншых тагачасных савецкіх рэспублік, чые творы былі змешчаны ў тыя і наступныя гады ў беларускім альманаху «Братэрства». У памяці тое, з якім піетэтам гаварылі пра зробленае туркменскія пісьменнікі Каюм Тангрыкулиеў, Тыркіш Джумагельдыеў, Амандурды Джанмурадаў...

З дакладной запіскі: *«Выдавецтва «Юнацтва» выпускае на беларускай мове серыю «Бібліятэка дзіцячай літаратуры народаў СССР». Кожная кніга гэтай серыі ўбірае ў сябе найлепшыя творы прозы і паэзіі якой-небудзь адной саюзнай рэспублікі. Ужо выдадзены тры такія зборнікі: творы ўкраінскіх, літоўскіх і беларускіх аўтараў. У наступнай пяцігодцы будзе завершаны выпуск гэтых выданняў па астатніх 12 саюзных рэспубліках».*

У 1985 годзе пачаты выпуск зборніка перакладной літаратуры народаў СССР «Ветразь». Зборнік задуманы ў якасці штогадовага выдання, у якім будуць друкавацца найлепшыя творы для дзяцей і юнацтва, якія толькі што з'явіліся ў свет у другіх саюзных рэспубліках і сяброўскіх сацыялістычных краінах».

Другая частка дакладной запіскі ў ЦК у большай ступені звязана з тымі рэаліямі, якія ўплывалі ў той час на развіццё, само існаванне літаратурна-мастацкіх часопісаў...

«...2. Рэдакцыі часопісаў ставілі пытанне аб прадастаўленні права на заключэнне з аўтарамі дагавораў на сацыяльным заказе. Пастановай ЦК КПБ даручана вырашыць гэта пытанне ва ўстаноўленым парадку.

Дзяржкамвыдат БССР лічыць, што дзеючае ў рэспубліцы заканадаўства па аўтарскім праве, а таксама ўрадавыя рашэнні па гэтым пытанні, у тым ліку пастанова Саўміна БССР № 129 ад 28 красавіка 1977 года «Аб стаўках аўтарскага ўзнагароджвання за выданне твораў навукі, літаратуры і мастацтва» (са зменамі і дапаўненнямі, якія ўнесены пастановай Саўміна БССР ад 12.06.79 № 189), прадстаўляюць такое права рэдакцыям часопісаў. У 13-м пункце заключных заўваг да гэтай пастановы сказана, што пры заключэнні выдавецкай дамовы літаратурнага заказу на літаратурна-мастацкі твор аўтару выплочваецца аванс у памеры 25 працэнтаў узнагароджвання, зыходзячы з абумоўленых дамовай ставак. З 15-га пункта гэтых заўваг вынікае, што дадзеная пастанова распаўсюджваецца на літаратурна-мастацкія творы, якія друкуюцца ў часопісах адпаведна, і дае ім права выплаты аванса пры афармленні замоў на літаратурна-мастацкія творы.

*Аднак рэдакцыі часопісаў ніколі не выкарыстоўвалі гэтага права. І ў перыяд 1984 і 1985 гадоў яны не аформілі ніводнай дамовы літаратурнага заказу і не прадставілі яго ў выдавецтва «Полымя» (асобных бухгалтэрый у перыядычных выданняў не было. Усе фінансавыя пытанні вяліся праз выдавецтва «Полымя» ажно да пачатку 1990-х гадоў. — **Аўт.**).*

Відаць, гэта адбываецца таму, што кіраўнікі рэдакцый не жадаюць закранаць устаноўлены для кожнага часопіса рашэннямі дырэктыўных органаў фонд аўтарскага ганарару, які яны выкарыстоўваюць для выплаты толькі за надрукаваныя творы.

Дзяржкамвыдат лічыць, што з гэтых самых фондаў варта выплочваць авансы пры заключэнні рэдакцыямі часопісаў дагавораў у лік будучых літаратурных заказаў. Такія авансы выплочваюцца ў лік будучых затрат і ўтрымліваюцца затым пры канчатковай выплаце ганарару пасля публікацыі твора. Адпаведна, ніякага перарасходу ўсталяваных для часопісаў фондаў ганарару не адбудзецца.

Калі ж мець на ўвазе дадатковыя фонды ганарару дзеля гэтых мэт, то запатрабавалася б спецыяльнае рашэнне ЦК КПСС».

Пытанне, між тым, даволі важнае. Яно — пытанне вартай аплаты творчай працы — заставалася і застаецца няпростым і ў наступныя дзесяцігоддзі.

У снежаньскай дакладной запісцы за 1984 год «кніжны міністр» звярнуў увагу яшчэ на адно «заданне» ЦК Кампартыі: *«...3. У пастанове ЦК КПБ пастаўлена задача ўсвядоміць пытанне пра патрэбу ў перакладчыках твораў мастацкай літаратуры з рускай і моў іншых народаў Савецкага Саюза і мерах па іх падрыхтоўцы.*

У перакладчыках з рускай мовы праблемы няма. Многія пісьменнікі, журналісты, філолагі і іншыя спецыялісты ў дасканаласці валодаюць як беларускай, так і рускай мовай. Ад выдавецтваў і рэдакцый часопісаў патрабуецца толькі больш сур'ёзны падыход да падбору перакладчыкаў з рускай мовы на беларускую. Крыху менш шырокія магчымасці перакладаў з украінскай мовы, але і тут асаблівых цяжкасцяў не сустракаецца. У рэспубліцы ёсць нямала спецыялістаў, здольных забяспечыць добры ўзровень перакладаў з украінскай на беларускую.

Значна складаней праблема перакладаў на беларускую мову з моў другіх народаў краіны. Гэтая задача вырашаецца ўсё яшчэ пераважна перакладам з рускай мовы. Так будуць ісці справы і ў бліжэйшай будучыні.

Разам з тым па лініі Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР і Дзяржкамвыдата БССР прымаюцца некаторыя меры, скіраваныя на пашырэнне практыкі перакладу непасрэдна з арыгіналаў братэрскіх літаратур. Так, у цяперашні момант, па накіраванні з нашай рэспублікі, у адной з ВНУ Грузіі вывучае грузінскую мову студэнт Белдзяржуніверсітэта, які мае схільнасці да літаратурнай творчасці».

Міхаіл Іванавіч Дзялец уносіць і канкрэтную, даволі разумную прапанову: *«Дзяржкамвыдат БССР лічыць, што гэту праблему варта вырашаць на больш сур'ёзнай аснове. На наш погляд, мэтазгодна прыняць рашэнне аб прыёме на філалагічныя аддзяленні шэрагу беларускіх ВНУ маладых спецыялістаў з вышэйшай адукацыяй (будучых літаратурных перакладчыкаў) з іншых саюзных рэспублік для паглыбленага вывучэння беларускай мовы і праходжання перакладчыцкай практыкі пад кантролем беларускіх кнігавыдаўцоў, літаратараў і філолагаў. Для такіх асоб неабходна адкрыць у нашых ВНУ не менш за 20—25 месцаў (у сярэднім па паўтара-двух месцаў на рэспубліку) і ўстанавіць для іх павышаныя стыпендыі, таму што на студэнцкую стыпендыю спецыяліста з вышэйшай адукацыяй для такой падрыхтоўкі падабраць надзвычай складана. (Падобная практыка падрыхтоўкі перакладчыкаў ужо прымяняецца ў Грузінскай і Эстонскай саюзных рэспубліках.)*

Устанаўленне мяркуемага парадку дазволіла б нашай рэспубліцы пасылаць у іншыя рэспублікі на ўзаемных раўназначных умовах сваіх будучых перакладчыкаў для вывучэння мовы адпаведнай братэрскай рэспублікі. Натуральна, што падбор кандыдатур для такой вучобы павінен ажыццяўляцца пад пільным кантролем і па рэкамендацыях творчых саюзаў, дзяржкамвыдатаў і ВНУ рэспублік...»

Здавалася б, сухая і даволі ўнутраная для пісьменніцкіх спраў тэма. А між тым ад яе вырашэння і сёння залежаць не толькі міжнародныя літаратурныя сувязі, іх развіццё, а яшчэ і характар нашай дружбы з рознымі народамі і краінамі. Мастацкі пераклад быў і застаецца важным складнікам будаўніцтва зносін у фармаце міжнароднага гуманітарнага супрацоўніцтва.

Кастусь ЛЕШНІЦА,
Вячаслаў СЕЛЯМЕНЕЎ.

Алесь БЫЧКОЎСКІ

НАВАГОДНЯЯ КАЗКА

Жыў-быў хлопчык Васілька, і быў у яго сябар — сабачка Тузік. Аднойчы Тузік гаворыць хлопчыку:

— А давай, Васілька, пагуляем на вуліцы, Новы год на падыходзе, мо ў гурбах снежных пакуляемся-паваляемся, снежкі пакідаем, снегавіка з табой злепім.

Так-так, Васілька разумеў мову жывёл і птушак, была за ім такая ўласцівасць — разумець і перакладаць пачутае на мову людзей.

Аднойчы Тузік аббрахаў нейкага недарэку, які літаральна поўз-ківаўся дадому з шынка на вачах у дваровай дзятвы. І Васілька дакладна пераклаў маме ўсё, што гаварыў з той нагоды сабака. Аднак мама не паверыла і папярэдзіла, што брыдкасловіць дзецям нельга, гэта прыкмета дурнога выхавання, і варта накруціць хлопчыку вушы. Васілька быў паслухмяны, адразу папрасіў прабачэння ў мамы, і бяда мінула.

Наконт разумення хлопчыкам мовы жывёл — справа зусім няпростая. Напрыклад, вось вы самі падумайце, пра што могуць расказаць жывёлы? Што скажа людзям той самы выкінуты на халодную вуліцу з цёплага жытла кацейка або сабака, у якога шпурнулі каменем ці палкай?

Таму тут, здаецца, сорамна павінна быць не хлопчыку, які ўмеў перакладаць гучныя выразы з мовы жывёлы на мову людзей, а дарослым, якія тых жывёл не шкадуюць. Аднак Васілька хоць так і думаў, але ўслых не прамовіў, каб залішне не нерваваць матулю. Так і пабег з Тузікам скакаць па снезе, радавацца зіме.

— Давай з горкі коўзацца! — запрасіў чатырохногі сябра.

— Давай! — згадзіўся Васілька.

Коўзаліся з сабакам пасля школы да глыбокага вечара. Штаны парваліся, паліто вымакла і шалік згубіўся, але Васілька не заўважаў. Узмакрэлы, гойсаў па снезе разам з іншымі дзецьмі, і Тузік не адставаў.

Жывёлы вакол ведалі пра Васількову здольнасць разумець іх мову, таму вырашылі павіншаваць хлопчыка з Новым годам. Тузік падарыў костачку, кацейка Барсік цішком падкінуў у кішэню паліто ўпаляваную мыш, а варона, якая ведала ўсё на свеце, закінула за каўнер скрадзеную недзе цукерку ў бліскучай абгортцы. Карацей, весяліліся, пакуль мама не паклікала хлопчыка дамоў.

Як убачыла мама ўскудлачанага Васільку, упэлага на марозе, з парванымі штанамі, мокрым паліто і без шаліка, у адной кішэні костка, у другой — мыш і бліскучы фанцік, так і хапілася за сэрца.

— Мама, жывёлы віншавалі мяне з Новым годам! — спяшаўся патлумачыць сын, між іншым, дарослы школьнік — пяты клас.

Расплакалася мама, ці то ад расчуленасці, ці то ад гора. Не, не зразумець дарослым глыбіню талентаў юнага генія, не спасцігнуць. Разумець мову жывёл — тое яшчэ выпрабаванне.

Вядома, мама не паверыла Васільку і ў гэты раз. Спачатку нават хацела насварыцца і паставіць у кут, бо жанчынай была строгай. Але потым перадумала: набліжаўся Новы год, а матуля найперш была добрай і любіла сына.

Хлопчык жа, калі вырас, стаў вучоным біёлагам і аднойчы расказаў мне гэтую захапляльную гісторыю з дзяцінства.

— Праўда, стаўшы дарослым, таксама, як і ўсе вакол, перастаў разумець мову жывёл, — уздыхнуў Васіль Аляксандравіч, між іншым, дацэнт ва ўніверсітэце. — Затое разумеюць мае дзеці і, ведаеш, я ім веру!

СЁННЯ

Сонца

	Усход	Захад	Даўжыня дня
Мінск —	9.28	16.52	7.24
Віцебск —	9.25	16.34	7.09
Магілёў —	9.18	16.42	7.24
Гомель —	9.06	16.47	7.41
Гродна —	9.42	17.09	7.27
Брэст —	9.34	17.18	7.44

Месяц

Першая квадра 19 снежня. Месяц у сузор'і Рака.

Імяніны

Пр. *Аляксандра, Аркадзя, Івана, Лукі, Мікалая.*
К. *Дзяніза, Сцяпана.*

Фота Андрэя ФЕАКЦІСТАВА.

ЗАЎТРА

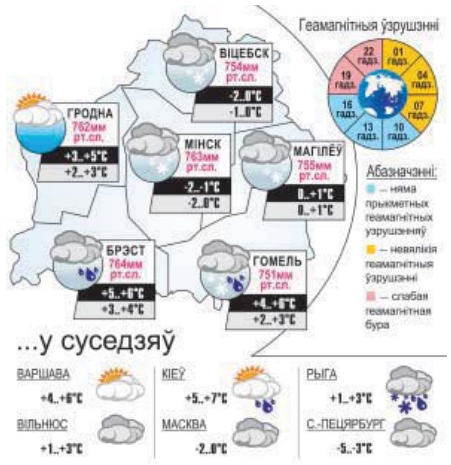

Даты. Падзеі. Людзі

26 СНЕЖНЯ

У краіне

1566 год — рашэннем Гродзенскага сейма землі былога Лівонскага ордэна ўключаны ў склад Вялікага Княства Літоўскага як Інфлянцкае княства.

1893 год — нарадзіўся Яўген Карлавіч Цікоцкі, кампазітар, народны артыст Беларусі і СССР, кавалер ордэнаў Леніна, «Знак Пашаны», Працоўнага Чырвонага Сцяга (двойчы), удзельнік Першай сусветнай і Грамадзянскай войнаў. Адзін з заснавальнікаў беларускай прафесійнай музыкі. Сярод твораў: оперы «Міхась Падгорны», «Алеся», музычная камедыя «Кухня святасці», араторыя «Вызваленне», хоры, рамансы, песні, апрацоўкі народных песень, музыка да спектакляў і кінафільмаў. Лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Беларусі.

1926 год — выйшаў на экраны першы беларускі мастацкі фільм «Лясная быль» (рэжысёр Ю. У. Тарыч, паводле аповесці М. Чарота «Свінапас»).

У свеце

1891 год — нарадзіўся Генры Міллер, амерыканскі пісьменнік. Аўтар трылогіі «Тропік Рака», «Чорная вясна», «Тропік Казярога», раманаў, нарысаў, эсэ, успамінаў.

1893 год — нарадзіўся Маа Цзэдун (1893—1976), кітайскі партыйны і дзяржаўны дзеяч, кіраўнік сацыялістычнай рэвалюцыі ў Кітаі, заснавальнік і старшыня Кітайскай Народнай Рэспублікі, старшыня Кампартыі Кітая.

1898 год — П'ер Кюры і Марыя Складоўская-Кюры, французскія вучоныя-фізікі, паведамілі аб адкрыцці імі новага хімічнага элемента — радыю. За даследаванне радыеактыўнасці і адкрыццё радыю вучоныя ўдастоены Нобелеўскай прэміі па фізіцы.

1949 год — нарадзіўся Міхаіл Баярскі, акцёр тэатра і кіно, спявак, народны артыст РСФСР.

1991 год — Савет Рэспублікі Вярхоўнага Савета СССР прыняў дэкларацыю аб спыненні існавання СССР у сувязі са стварэннем СНД.

Так гаварыў...

НІЛ ГІЛЕВІЧ:

«Душа паэта — то ж рэактар вечны,
Што выпраменьвае часціцы болю
І сотні тысяч сэрцаў чалавечых
Бамбардзіруе імі без адбою,
Каб шляхам ядзернага расшчаплення
Прывесці ў рух энергію сумлення».

УСМІХНЕМСЯ

Цырульнік падстрыгае трэйдара.

— Ну, як справы на біржы?

— Ды нічога, нармальна...

Праз пару хвілін.

— Ну, як у вас справы на біржы?

— Ды нармальна, дзякуй...

Яшчэ праз пару хвілін.

— Ну, што там на біржы, як?

— Ды што вы ўсё пра адно і тое ж?! Больш нічога не цікавіць?

— Разумееце, калі я пытаюся пра біржу, у вас валасы дыбам, стрыгчы зручней.

ЗВЯЗДА БЕЛАРУСКАЯ ГАЗЕТА

ЗАСНАВАЛЬНІКІ: Савет Рэспублікі Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Палата прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу Рэспублікі Беларусь, Савет Міністраў Рэспублікі Беларусь

Выдавец — Рэдакцыйна-выдавецкая ўстанова «Выдавецкі дом «Звязда».

Рэгістрацыйнае пасведчанне нумар 2 ад 17 лютага 2009 года, выдадзенае Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь.

Дырэктар — галоўны рэдактар КАРЛЮКЕВІЧ Аляксандр Мікалаевіч.

АДРАС: 220013, г. Мінск, вул. Б. Хмяльніцкага, 10а.

ТЭЛЕФОНЫ Ў МІНСКУ: прыёмнай – 311 17 13 (тэл./факс); аддзелаў: пісьмаў — 311 17 44, маркетынгу — 263 66 73, бухгалтэрыі — 311 17 16.

прыём рэкламы
тэл./факс: 311 17 27,
e-mail: reklama@zviazda.by

Матэрыялы, пазначаныя гэтым значком, носяць рэкламны характар. Адказнасць за змест рэкламы нясуць рэкламадаўцы.

Аўтары апублікаваных матэрыялаў нясуць адказнасць за падбор і дакладнасць фактаў. Іх меркаванні не заўсёды супадаюць з меркаваннем рэдакцыі. Рэдакцыя па сваім меркаванні адбірае і публікуе адрасаваныя ёй пісьмы. Перадрук матэрыялаў, апублікаваных у «Звяздзе», толькі з дазволу рэдакцыі.

www.zviazda.by
e-mail: info@zviazda.by
(для зваротаў): zvarot@zviazda.by

Газета аддрукавана ў Рэспубліканскім унітарным прадпрыемстве «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП № 382000000007667 ад 30.04.2004. 220013, Мінск, прасп. Незалежнасці, 79/1. Выходзіць 5 разоў на тыдзень.

Тыраж 10.312. Індэкс 63850. Зак. № 2971.

Нумар падпісаны ў 19.30 25 снежня 2023 года.

М 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12
П 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12